

Gymnasier til fremtiden

Parat til at læse videre

Gymnasier til fremtiden

Parat til at læse videre

Indhold

Gymnasier til fremtiden	7
Regeringens forslag – kort fortalt	10
Oversigt over regeringens forslag	14
1. Bedre og færre studieretninger	15
2. Bedre færdigheder	22
3. Bedre skriftlige færdigheder og klarere feedback fra lærerne	32
4. Bedre start i gymnasiet	36
5. Gymnasierne skal være åbne over for omverdenen – og hele tiden udvikle sig	41
6. Klare mål for gymnasierne	47
7. Fremtidssikring af hf	50
Appendiks	52

Gymnasier til fremtiden

Regeringen vil gøre gymnasiet endnu bedre til at klæde de unge på til en videregående uddannelse.

Det er regeringens mål, at vores børn og unge skal blive den bedst uddannede generation i danmarkshistorien.

Vi har taget vigtige skridt til at nå dette mål. Vi har fornyet folkeskolen, som skal gøre alle elever så dygtige, som de kan. Og vi har forbedret erhvervsuddannelserne og gjort dem mere attraktive for de unge, så flere vil vælge en erhvervsuddannelse efter folkeskolen.

Næste skridt er et udspil om de gymnasiale uddannelser.

Regeringen vil indrette de gymnasiale uddannelser mere enkelt og overskueligt. De unge skal i højere grad have de fag, som de skal bruge for at kunne starte direkte på en videregående uddannelse efter gymnasiet. Det faglige niveau skal styrkes. Og eleverne skal opleve en højere faglig kvalitet i undervisningen, mere målrettede og moderne undervisningsformer, bedre trivsel og et mere aktivt samspil mellem lærerne og den enkelte elev.

Vi bygger således videre på den reform af de gymnasiale uddannelser, som blev gennemført i 2005. Der er i dag nogle udfordringer knyttet til de gymnasiale uddannelser, som skal håndteres, og vi vil sikre, at de fire gymnasiale uddannelser fortsat følger med samfundsudviklingen.

De gymnasiale uddannelser har både styrker og udfordringer

De gymnasiale uddannelser består af den almene studentereksamen (stx), højere handelseksamen (hnx), højere teknisk eksamen (htx) og højere forberedelseksamen (hf). De gymnasiale uddannelser udgør den primære vej til de videregående uddannelser. Det er derfor gymnasiernes vigtigste opgave at forberede

eleverne til videregående uddannelse, herunder at sikre, at de opnår relevant faglig viden og kompetencer. En gymnasial uddannelse skal for de unge være et springbræt til en videregående uddannelse, der giver gode jobmuligheder.

Det nuværende gymnasium er resultatet af en bred politisk aftale om en gymnasiereform, der trådte i kraft i 2005. Reformen har på mange måder været en succes. Flere unge søger ind på gymnasierne, og flere fuldfører. Det øgede fokus på gymnasiernes studieforberegende opgave i forhold til de videregående uddannelser har medvirket til, at en stigende andel af de unge starter direkte på en videregående uddannelse efter eksamen. Andelen af unge, der er i gang med – eller har fuldført – en videregående uddannelse to år efter deres gymnasiale eksamen, er højere end før reformen.

Regeringen har i de seneste tre år iværksat en række konkrete tiltag på gymnasieområdet. Der er indført et fleksibelt klasseloft på 28 elever. Der er igangsat en række udviklingsprojekter, der skal forbedre kvaliteten af undervisningen. Senest er det med aftalen om finansloven for 2015 besluttet at indføre et socialt taxameter, som giver skolerne mulighed for at give ekstra hjælp til de elever, der har brug for en ekstra indsats. På den måde sikres forskellige løsninger til forskellige unge – og lige muligheder for alle.

Det faglige niveau på de gymnasiale uddannelser er generelt højt. Langt de fleste unge får et godt grundlag for at læse videre. Det skyldes i høj grad engagerede lærere med høje faglige og pædagogiske kompetencer.

Men selv om de gymnasiale uddannelser overordnet set er velfungerende, er der samtidig nogle væsentlige udfordringer, der er behov for at adressere.

Der er især seks centrale udfordringer:

1. De gymnasiale uddannelsers mange mulige studieretninger og fagkombinationer er svære at gennemskue for eleverne og deres forældre. Det har blandt andet den uheldige konsekvens, at mange elever får en eksamen, som de ikke kan bruge til at komme direkte ind på den videregående uddannelse, de ønsker. De må derfor tage suppleringsfag efter studentereksamen. Samtidig er der for stor forskel på den faglige tyngde i studieretningerne.
2. Mange unge har brug for stærkere kvalifikationer – især i matematik. Det er den klare melding, som kommer fra de videregående uddannelser, som gymnasieelever skal ind på efter gymnasiet.
3. De gymnasiale uddannelser skal følge med tiden, og den stigende tilgang til gymnasiet stiller nye krav til undervisningen. Det handler blandt andet om de naturvidenskabelige fags rolle, moderne former for løsning af skriftlige opgaver, mere løbende vejledning og feedback til eleverne, anvendelse af ny it-teknologi og tidssvarende prøveformer.
4. Overgangen fra grundskolen til de gymnasiale uddannelser kan blive bedre, så gymnasiernes studieforberedende formål står klart for eleverne fra start, og frafaldet reduceres. De unge, der starter i gymnasiet, skal have de grundlæggende forudsætninger i orden. Samtidig skal grundforløbet gøre overgangen så smidig som muligt, og de unge skal hjælpes til at vælge studieretninger og fag, der er relevante i forhold til de videregående uddannelser.
5. Hf tiltrækker en stadig mere sammensat kursistgruppe, hvad angår såvel alder som fagligt indgangsniveau. Der er derfor behov for at modernisere hf-uddannelsen, så uddannelsens indhold og struktur målrettes, og så snitfladerne i forhold til de treårige gymnasiale uddannelser bliver mere klar. Det skal ske i respekt for hf-uddannelsens vigtige uddannelsespolitiske rolle i forhold til at løfte den forskelligartede kursistgruppe blandt andet gennem en stærk anvendelsesorientering i undervisningen.
6. Overgangen fra de gymnasiale uddannelser til de videregående uddannelser skal blive bedre. I dag er det godt hver fjerde student, som ikke er i gang eller har fuldført en videregående uddannelse to år efter studentereksamen.

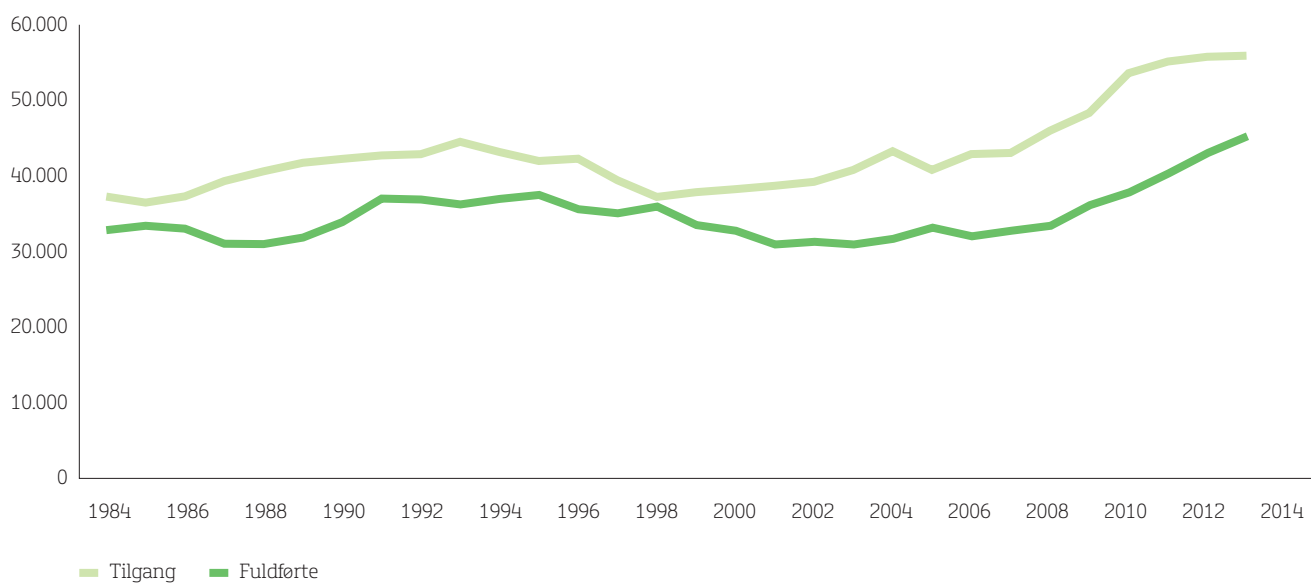
Herudover har gymnasierne og gymnasieeleverne peget på en række andre udfordringer i uddannelsernes rammer og tilrettelæggelse. Det gælder blandt andet tilrettelæggelse af grundforløbet og uklare læreplaner for de enkelte fag.

Hovedprincipperne i regeringens udspil

- Forenkling og fleksibilitet – fire hovedindgange og færre studieretninger med mulighed for lokal tilpasning.
- Højere fagligt niveau – styrkelse af matematik og naturvidenskab samtidig med fastholdelse af bredden i fagrækken.
- Bedre udnyttelse af skoleåret til mere undervisning.
- Alle elever skal have mindst to valgfag.
- Bedre sammenhæng til videregående uddannelse – mindre behov for suppleringsfag.
- Styrket grundforløb.
- Eftersyn af kvalitetsniveau.

Flere påbegynder og fuldfører en gymnasial uddannelse (antal)

Kilde: Undervisningsministeriet.

Regeringens forslag

Kort fortalt

Det er regeringens vision, at de gymnasiale uddannelser fortsat skal udvikles, så de kommende årgange af unge bliver dygtigere og mere målrettede i forhold til de videregående uddannelser, det vil sige erhvervsakademiuddannelser, professionsbacheloruddannelser og universitetsuddannelser.

Regeringen foreslår en række initiativer under syv hovedoverskrifter:

1. Bedre og færre studieretninger

Regeringen foreslår stærkere og mere overskuelige studieretninger. Det skal være lettere for eleverne at gennemskue, hvad den enkelte studieretning indeholder og hvilke videregående uddannelser, den leder hen til. Det gør det nemmere for eleverne at vælge den rigtige studieretning.

Studieretningsfagene skal samtidigt være på højt niveau. Alle studieretninger skal have en ensartet faglig tyngde. Studieretningsfagene skal sikre faglig fordybelse i centrale fagområder. Og fagene skal i højere grad end i dag give eleverne direkte adgang til de relevante videregående uddannelser, så de undgår at skulle bruge tid og ressourcer på suppleringskurser efter deres eksamen.

Der vil fremover umiddelbart være 12 overordnede studieretninger på stx, fire på hhx og syv på htx. Der er i dag på landsplan over 200 forskellige studieretninger på stx, og de fleste gymnasier har mellem 6-18 studieretninger. Af de eksisterende studieretninger vil cirka 90 fortsætte. Derudover vil skolerne efter anmeldelse til Undervisningsministeriet kunne oprette andre studieretninger inden for en række fastlagte principper.

For det almene gymnasium (stx) videreføres de fire hovedområder som hovedindgange: naturvidenskab, samfundsvidenskab, sprog og kunst. Inden for de fire

hovedindgange skal hver studieretning som udgangspunkt indeholde to fag på A-niveau – ud over de to obligatoriske A-niveaufag dansk og historie. Det giver studieretningsfagene en stærkere rolle. Det betyder samtidig, at valgfag normalt ikke længere skal bruges til at opfylde kravet om fire A-niveaufag, men til en personlig toning af den enkeltes uddannelse.

I højere handelseksamen (hhx) og i højere teknisk eksamen (htx) skal der ske en tilsvarende forenkling med færre og mere relevante studieretninger. Det forventes for eksempel at betyde, at cirka hver tredje elev i htx vil få en studieretning med højere niveauer end i dag.

De enkelte gymnasieskoler vælger selv deres udbud af studieretninger og valgfag inden for de nye rammer og kan oprette yderligere studieretninger ud fra de fastlagte principper.

2. Bedre færdigheder

Regeringen ønsker at give eleverne et bedre fagligt fundament. Det skal både styrke deres almene dannelse og deres muligheder for at komme ind på og gennemføre en videregående uddannelse. Samtidig med at bredden i fagrækken fastholdes, skal der sikres plads til en styrket matematisk og naturvidenskabelig faglighed.

Gode matematiske færdigheder giver eleverne generelle kompetencer blandt andet til abstrakt og logisk tænkning, som er vigtig for videre uddannelse.

Regeringen foreslår, at eleverne skal have et højere fagligt niveau inden for matematik i det almene gymnasium (stx) og på handelsgymnasierne (hhx). De fleste elever skal fremover have mindst matematik på B-niveau. Det vil både styrke elevernes almene dannelse og deres muligheder for at komme ind på og gennemføre en videregående uddannelse.

Regeringen vil samtidig styrke den naturvidenskabelige grundfaglighed på stx. Det skal styrke elevernes brede naturvidenskabelige dannelse.

Endnu flere elever i stx skal – ud over matematik på mindst B-niveau – fremover også have et naturvidenskabeligt fag på B-niveau. Elever med stærk sproglig eller musisk profil undtages helt eller delvist fra disse krav. Endvidere skal alle have kemi på mindst C-niveau i stx.

Regeringen vil desuden gennemføre et generelt kvalitetstjek af det faglige niveau i gymnasiernes fag, jævnfør punkt 6.

Det almene gymnasiums bredde og de gode individuelle valgmuligheder skal bevares. Dansk, historie, fremmedsprog, samfundsfag, oldtidskundskab, religion, idræt og kunstneriske fag skal som i dag indgå i den obligatoriske fagrække. Regeringen vil samtidig udvide stx med et ekstra valgfag på C-niveau for alle elever. Eleverne kan selv vælge det ekstra valgfag inden for alle udbudte fag.

Regeringen foreslår samtidig et øget antal undervisningstimer i 1. og 2. g og i 1. hf. Der skal skabes plads til de ekstra timer ved at anvende en større del af skoleåret til undervisning, blandt andet i de perioder i 1. og 2. g, som i dag er afsat til afholdelse af eksamen, og som ikke udnyttes optimalt. På den måde kan den øgede undervisningstid tilrettelægges, så den ikke medfører flere ugentlige timer.

Det foreslås, at skolerne får mulighed for at prioritere hovedparten af den øgede undervisningstid ud fra lokale faglige vurderinger. Det skaber blandt andet mulighed for målrettede kursusforløb i udvalgte fagområder (for eksempel intensive grammatikkurser, særlige talentforløb mv.), særlige projektforbøb eller anden undervisning, der kan udfordre de unge, så de bliver dygtigere. Samtidig styrkes undervisningen med et ekstra valgfag og ved forbedring af andre centrale faglige kompetencer.

Mange gymnasier har på forsøgsbasis udbudt bioteknologi. Det foreslås, at det fremadrettet gøres til et permanent fag, som kan tages som et naturvidenskabeligt A-niveaufag i stx og htx.

Som led i det faglige løft foreslår regeringen endvidere, at de faglige niveauer i udvalgte fag justeres, så fagene matcher de krav, som de videregående uddannelsesinstitutioner efterspørger. Indholdet i faget biologi skal ændres, så faget fremover giver adgang til blandt andet biologistudiet på universitetet. Samtidig igangsættes et arbejde med at undersøge, om de faglige niveauer er passende i andre udvalgte fag.

Endelig skal der sikres en ensartet bedømmelse og karaktergivning på tværs af fag. I dag kan der konstateres for store forskelle, således at det i nogle fag synes at være nemmere at opnå gode karakterer.

3. Bedre skriftlige færdigheder og klarere feedback fra lærerne

Regeringen vil skabe bedre rammer for en effektiv læring i forbindelse med elevernes skriftlige arbejde i blandt andet dansk og matematik. Eleverne skal blive endnu bedre til at udtrykke sig skriftligt og til at arbejde med det faglige indhold i opgaverne. Samtidig skal der være bedre muligheder for at skabe sammenhæng mellem undervisningens mundtlige og skriftlige dimensioner.

Erfaringer viser, at eleverne opnår det største udbytte fra det skriftlige arbejde, imens de får vejledning fra lærerne, mens de udfører deres skriftlige arbejde. Derfor skal halvdelen af elevernes skriftlige arbejde gøres til en del af den skemalagte tid med lærerne. Det vil betyde mere tid mellem lærer og elev til gavn for alle elever, både de fagligt svageste og de dygtigste.

Regeringen foreslår samtidig, at der anvendes mindst én time årligt til, at alle gymnasieelever kan få et antal samtaler med en lærer om elevens faglige færdigheder, udvikling og forbedringsmuligheder. Det vil øge elevernes muligheder for løbende at forbedre deres indsats og udbytte af undervisningen.

4. Bedre start i gymnasiet

Med folkeskolereformen styrkes det faglige niveau i folkeskolen for alle børn. Det betyder, at eleverne ved afslutningen af folkeskolen vil være dygtigere end i dag.

Samtidig er uddannelsesparathedsvurderingen fremrykket til 8. klasse, så der tidligere sættes ind i forhold til elever, der er i risiko for ikke at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Det vil forbedre deres muligheder for at gennemføre en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse.

Regeringen foreslår i forlængelse heraf, at der indføres et adgangskrav til de gymnasiale uddannelser, som svarer til de krav, som vil gælde fremover for erhvervsuddannelserne. Unge skal fremover have et gennemsnit på mindst 02 i henholdsvis dansk og matematik ved folkeskolens prøver i 9. eller 10. klasse for at blive optaget direkte. Elever, som ikke opfylder optagelseskravene, kan optages ud fra en helhedsvurdering baseret på en faglig prøve og en personlig samtale.

Karakterkravet foreslås kombineret med en tydeliggørelse af kravene for gennemførelse af en gymnasial uddannelse over for de unge og deres forældre. Det skal ske i form af en varedeklaration for hver af de gymnasiale uddannelser.

Alle unge skal – hvis de opfylder adgangskravene – have mulighed for at gennemføre en gymnasial uddannelse. Det betyder, at der skal være fokus på, at også elever fra gymnasiefremmede hjem kommer godt i gang med den gymnasiale uddannelse.

Det sikres blandt andet ved en forbedring af det grundforløb, som siden gymnasireformen i 2005 har været elevernes start på de gymnasiale uddannelser. Grundforløbet skal leve op til sit formål om at introducere eleverne til den gymnasiale faglighed og kvalificere deres valg af studieretning. Det er ikke mindst vigtigt for elever med gymnasiefremmed baggrund, som ikke kender til de fire gymnasiale uddannelsers fag og arbejdsformer. Det vil styrke elevernes mulighed for at gennemføre uddannelsen i sidste ende.

5. Gymnasierne skal være åbne over for omverdenen – og hele tiden udvikle sig

Regeringen foreslår en række tiltag, som skal forbedre gymnasieskolernes muligheder for at udvikle sig, så de følger med tiden og er åbne over for de ændringer,

der sker i det omgivende samfund. Gymnasieskolerne skal være åbne og orientere sig mod det samfund, som eleverne lever i, og som de vil komme til at fungere i efter deres gymnasieuddannelse.

Fagenes indhold og prøveformer skal generelt opdateres – blandt andet på baggrund af ”Gymnasiet tænkt forfra” og andre udviklingsprojekter. Der skal foretages en kritisk gennemgang af de faglige mål i alle fag, så fagenes indhold og prøveformer opdateres, herunder på baggrund af nye kompetencekrav. Det skal blandt andet ske i relation til anvendelsesorientering, innovation og it og sikre, at de fire gymnasiale uddannelser er åbne over for omverdenen – både nationalt og internationalt. Der skal herunder skabes forudsætninger for en større inddragelse af virksomheder, forenings- og kulturliv og videregående uddannelser i undervisningen. Derudover skal der ske en gennemgang af de faglige mål i forhold til de krav, som de studerende bliver mødt med på de videregående uddannelser.

Der skal endvidere gennemføres et grundigt kvalitets-tjek af det faglige niveau. Vi har gode gymnasieuddannelser i dag, men vi ved for lidt om, hvorvidt gymnasieuddannelsernes faglige niveau udvikler sig i den rigtige retning, og om uddannelserne er på niveau med tilsvarende uddannelser i andre lande. Det skal det faglige kvalitetstjek gøre os klogere på.

6. Klare mål for gymnasierne

Regeringen foreslår, at der fastlægges klare mål for kvaliteten i de gymnasiale uddannelser, så alle har fokus på kvalitet og arbejder i samme retning. Der er i dag ikke fastsat politiske kvalitetsmål for de gymnasiale uddannelser, og det kan derfor være svært for gymnasierne at vide, hvor de særligt skal udvikle kvaliteten.

Regeringen foreslår fire overordnede mål. Gymnasieskolerne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan. En større andel af eleverne skal påbegynde en videregående uddannelse. Trivslen i de gymnasiale uddannelser skal styrkes. Og gymnasieskolerne skal mindske betydningen af elevernes sociale baggrund i forhold til elevernes faglige resultater.

De fire mål skal følges op af konkrete resultatmål. De enkelte gymnasieskoler skal løbende følge op på målene. Samtidig indgår målene i det statslige kvalitetstilsyn.

7. Fremtidssikring af hf

Regeringen vil styrke hf-uddannelsens uddannelsespolitiske rolle som en meget anvendelsesorienteret gymnasial uddannelse, der er god til at løfte en meget sammensat kursistgruppe. Hf skal fortsat være faglig og aldersmæssig bred.

Der skal derfor nedsættes et udvalg, som skal udarbejde et forslag til en fremtidssikring af hf-uddannelsen. Den nye hf-uddannelse skal blandt andet styrke kursisternes motivation, så færre falder fra uddannelsen undervejs, og flere efterfølgende læser videre. Samtidigt skal eleverne have et fagligt bedre udgangspunkt for videreuddannelse end i dag – for eksempel gennem flere adgangsgivende fag og en mere målrettet, struktureret og differentieret undervisning.

Prioritering af ressourcer

Regeringen foreslår med udspillet et betydeligt kvalitetsløft af de gymnasiale uddannelser. Initiativerne handler primært om at tilrettelægge uddannelserne og undervisningen på en anden måde, og initiativerne indebærer ikke væsentlige merudgifter. Kvalitetsløftet kan gennemføres ved mindre omprioriteringer inden for de nuværende bevillinger.

For at skabe bedre rammer for elevens læring lægger regeringen op til, at skolerne skal prioritere mere lærer-elev-tid. Det kan ske ved, at lærerne på gymnasierne anvender en større del af deres arbejdstid sammen med eleverne.

Med regeringens udspil lægges der vægt på, at de kommende årgange skal blive bedre rustet til videregående uddannelse. Dette indebærer blandt andet en højere faglighed især i matematik og de naturvidenskabelige fag. Flere elever forventes derfor at bestå fag, som er adgangsgivende til videregående uddannelser. Den højere faglighed forventes at reducere behovet for gymnasial supplerende.

Oversigt over regeringens forslag

1. Bedre og færre studieretninger

- En enkel struktur med et overskueligt antal studieretninger.
- Alle studieretninger skal have faglig tyngde og en hensigtsmæssig kombination af fag på et højt niveau.

2. Bedre færdigheder

- Højere fagligt niveau inden for matematik i stx og hhx og naturvidenskabelige fag i stx.
- Et ekstra valgfrit fag på C-niveau i stx for alle elever.
- Flere undervisningstimer i 1. og 2. g og i 1. hf. Målet er ikke flere ugentlige timer, men en mere jævn arbejdsbelastning gennem skoleåret.
- Bioteknologi som nyt permanent fag.
- Justering af det faglige indhold i biologi i det almene gymnasium.
- Ensartet bedømmelse og karaktergivning på tværs af fag.

3. Bedre skriftlige færdigheder og klarere feedback fra lærerne

- Tættere vejledning fra lærerne skal gøre eleverne bedre til at besvare skriftlige opgaver og øge deres faglige forståelse.
- Samtaler om den enkelte elevs faglige færdigheder og forbedringsmuligheder.

4. Bedre start i gymnasiet

- Adgangskrav i form af et krav om gennemsnit på mindst 02 i henholdsvis dansk og matematik ved folkeskolens prøver i 9. eller 10. klasse.
- VaredeklARATIONER for hver af de gymnasiale uddannelser skal tydeliggøre gymnasiets krav over for de unge og deres forældre.
- Forbedring af det indledende grundforløb.

5. Gymnasierne skal være åbne over for omverdenen – og hele tiden udvikle sig

- En opdatering af fagenes indhold og prøveformer på baggrund af en kritisk gennemgang af alle fag, for eksempel i relation til anvendelsesorientering, innovation og it og inddragelse af virksomheder, forenings- og kulturliv og videregående uddannelser i undervisningen.
- Et grundigt kvalitetstjek af det faglige niveau, herunder i forhold til kravene på de videregående uddannelser og sammenligning med uddannelser i andre lande.

6. Klare mål for gymnasierne

- Fire klare mål. Gymnasieskolerne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan. En større andel af eleverne skal påbegynde en videregående uddannelse. Trivslen i de gymnasiale uddannelser skal styrkes. Og gymnasieskolerne skal mindske betydningen af elevernes sociale baggrund i forhold til elevernes faglige resultater.
- Det statslige kvalitetstilsyn skal målrettes udbredelse af god undervisning og praksis.

7. Fremtidssikring af hf

- Et udvalg skal udarbejde et forslag til fremtidssikring af hf-uddannelsen. Formålet er at styrke hf-uddannelsens uddannelsespolitiske rolle som den gymnasiale uddannelse, der har størst vægt på anvendelsesorientering, og som er god til at løfte fagligheden hos en meget sammensat kursistgruppe.

1. Bedre og færre studieretninger

Regeringen foreslår stærkere studieretninger. Alle studieretninger skal indeholde fag på et højt niveau, og de skal have en ensartet faglig tyngde. Studieretningsfagene skal sikre faglig fordybelse i centrale fagområder. Og fagene i studieretningerne skal i højere grad end i dag give eleverne direkte adgang til de relevante videregående uddannelser, så de undgår at skulle bruge tid og ressourcer på suppleringskurser efter deres eksamen.

Principperne for studieretningerne vil betyde, at der bliver færre studieretninger end i dag. Det vil gøre det lettere for eleverne at vælge deres studieretning. Der er i dag på landsplan over 200 forskellige studieretninger i det almene gymnasium. Fremover vil der blive cirka 90 studieretninger. De enkelte gymnasieskoler vælger selv deres udbud af studieretninger og valgfag inden for de nye rammer og kan derudover efter anmeldelse til Undervisningsministeriet oprette yderligere studieretninger inden for de fastlagte principper.

Baggrund

De treårige gymnasiale uddannelser fik med gymnasie-reformen i 2005 en ensartet struktur med et halvt års grundforløb og et 2½-årigt studieretningsforløb. I alle tre uddannelser er der minimumskrav til antallet af fag på henholdsvis A-, B- og C-niveau. Sammensætningen af fag består af en fast del i form af obligatoriske fag og niveauer, som alle elever skal have, og en individuel del.

Hovedparten af den individuelle del vælges af eleven ved valget af studieretning. En studieretning er en bestemt fagpakke med normalt tre fag, som til sammen giver elevens studentereksamen en bestemt profil. Studieretningerne skal i dag have mindst ét fag på A-niveau, ét på mindst B-niveau og ét på mindst C-niveau. Eleverne skal ud over studieretningen vælge nogle ekstra fag (valgfag), således at de samlede krav til antal fag og niveauer i en studentereksamen er overholdt. Eleverne skriver desuden et studieretningsprojekt.

På stx skal eleverne således for eksempel have fire A-niveaufag, hvoraf dansk og historie er obligatoriske, mens de to andre A-niveaufag vælges som studieretningsfag eller valgfag.

Skolerne har stor frihed til selv at bestemme, hvordan studieretningerne skal sammensættes, og det er i vid udstrækning også op til den enkelte skole at fastlægge, hvor mange studieretninger, der skal udbydes. Hvis en studieretning ikke sikrer eleven det fornødne slut-niveau, skal eleven via valgfag sørge for at supplere med de nødvendige fag. Indeholder studieretningen for eksempel kun ét A-niveau, skal eleven via valgfag sørge for at få det fjerde A-niveau.

Det nuværende studieretningssystem har nogle klare svagheder.

Der er for mange studieretninger

De vide rammer for sammensætningen af studieretninger betyder, at skolerne indretter studieretningerne individuelt, og at der ikke findes egentlige fælles principper for studieretningernes benævnelser og indhold. Der findes i dag på landsplan cirka 300 forskellige studieretninger, og alene på stx er der mere end 200 forskellige studieretninger. På det enkelte gymnasium er der typisk 6-18 studieretninger.

De nuværende overordnede krav til de treårige gymnasiale uddannelser

Stx-uddannelsen

Slutniveau: Alle elever opnår (mindst) fire fag på A-niveau, tre fag på B-niveau og syv fag på C-niveau.

Obligatoriske fag og niveauer: dansk A, engelsk B, 2. fremmedsprog B eller A, historie A, oldtidskundskab C, fysik C, idræt C, et kunstnerisk fag C, matematik C, religion C, samfundsfag C. Desuden mindst to af fagene biologi, kemi og naturgeografi på C-niveau. Endvidere skal hver elev afslutte mindst ét af fagene matematik, biologi, fysik, kemi eller naturgeografi på B-niveau. Fagene samarbejder i almen studieforberedelse.

Hhx-uddannelsen

Slutniveau: Alle elever opnår (mindst) fire fag på A-niveau, tre fag på B-niveau og et fag på C-niveau.

Obligatoriske fag og niveauer: dansk A, engelsk A, 2. fremmedsprog B eller A, samtidshistorie B, afsætning B, international økonomi B, virksomhedsøkonomi B, erhvervsret C, matematik C og samfundsfag C. Der skal endvidere på 1. år indgå aktiviteter, hvor eleverne får mulighed for fysisk udfoldelse, indsigt i betydningen heraf samt indsigt i andre forhold af betydning for deres personlige sundhed, samt undervisning i it. Fagene samarbejder i studieområdet.

Htx-uddannelsen

Slutniveau: Alle elever opnår (mindst) tre fag på A-niveau, tre fag på B-niveau og et fag på C-niveau.

Obligatoriske fag og niveauer: dansk A, teknik A, engelsk B, fysik B, kemi B, matematik B, teknologi B, biologi C, kommunikation/it C, samfundsfag C og teknologihistorie C.

Der skal endvidere på 1. år indgå aktiviteter, hvor eleverne får mulighed for fysisk udfoldelse, indsigt i betydningen heraf samt indsigt i andre forhold af betydning for deres personlige sundhed. Fagene samarbejder i studieområdet.

Alle

Studieretninger: Fagpakke med normalt tre fag på niveauerne AAA, AAB, AAC, ABB eller ABC. Skolen fastlægger antallet af studieretninger og det konkrete indhold.

Valgfag: Yderligere fag med henblik på at opnå det krævede slutniveau.

Studieretningsprojekt: Større skriftlig opgave i 3 g. inden for studieretningsfagene.

Det meget store antal studieretninger og deres forskellighed med hensyn til faglige niveauer gør det svært for kommende gymnasieelever – og deres forældre – at overskue valgmulighederne. Ikke mindst er konsekvenserne i forhold til at få sammensat en studentereksamen, som er relevant i forhold til senere videreuddannelse, svære at overskue. Tilsvarende er det vanskeligt for grundskolerne og Ungdommens Uddannelsesvejledning at vejlede eleverne til at vælge den rigtige studieretning og de rette valgfag.

Nogle studieretninger har relativ lav faglig tyngde

Studieretningerne består typisk af tre fag på niveauerne AAB, AAC, ABB eller ABC. Fagpakker på niveauerne ABC og ABB betyder, at eleverne kan opleve kun at have ét studieretningsfag alle tre år i uddannelsen, mens de kun har de to andre studieretningsfag i et eller to år. Det betyder, at studieretningen kommer til at fylde relativt lidt for eleverne.

Hvis eleverne vælger en studieretning, som for eksempel ABC, er de ikke altid fra start opmærksom på, at de senere via valgfag skal leve op til det samlede krav. For eksempel har elever på stx, der i dag vælger en studieretning med engelsk A, samfundsfag B og psykologi C, ofte kun valget mellem samfundsfag A (som så også kræver valg af matematik B) eller 2. fremmedsprog A, når de i 2.g skal vælge det sidste A-niveau.

Hvis studieretningsfagene fylder lidt, betyder det, at der er mindre rum for faglig fordybelse og samspil mellem de enkelte studieretningsfag, og at studieretningernes profiler bliver mindre tydelige for eleverne.

Studieretningerne er ikke målrettede nok

De mange mulige fagkombinationer og forskellene i studieretningernes faglige tyngde betyder, at for mange skoler i dag ikke har nok fokus på, om de udbudte studieretninger giver mulighed for at blive optaget på en videregående uddannelse. Og nogle studieretninger består af fagpakker, som ikke lægger op til en bestemt videreuddannelsesretning, eller som giver indtryk af at være adgangsgivende uden at være det. For eksempel giver en studieretning med engelsk A,

samfundsfag B og psykologi C ikke direkte adgang til hverken samfundsfag eller psykologi, idet matematik B i begge tilfælde er et specifikt adgangskrav.

For eleverne betyder det, at de i nogle tilfælde kommer til at stå med en studentereksamen, de umiddelbart ikke kan bruge til at tage den videregående uddannelse, de ønsker. De må derfor enten vælge en anden videregående uddannelse eller tage supplerende kurser efter gymnasiet for at komme ind på deres uddannelse. Det er ikke meningen. De fire gymnasiale uddannelser skal kvalificere de unge til direkte at påbegynde og gennemføre en videregående uddannelse.

Forslagets indhold

Stærkere og mere overskuelige studieretninger skal opbygges på basis af nogle klare principper, som sikrer, at eleverne får en klar og overskuelig indgang til valget af studieretning og bliver klædt bedre på til at tage en videregående uddannelse. Der skal derfor stilles krav til, hvad der skal indgå i en studieretning, og der skal være mere faste rammer for, hvilke studieretninger, der kan udbydes.

Det foreslås at indføre stærkere og færre studieretninger ud fra nogle klare principper.

Studieretningerne skal være organiseret i nogle få hovedindgange – alt efter hvilken kategori af videregående uddannelser studieretningen retter sig i mod. Dette sikrer overskuelighed. I stx vil hovedindgangene være de eksisterende fire hovedområder: naturvidenskab, samfundsvidenskab, sprog og kunst. I hhx vil der være to områder, som er henholdsvis internationalt orienteret og markeds- og økonomisk orienteret. I htx vil der være tre hovedindgange: naturvidenskab, teknologi og kommunikationsteknik.

Inden for disse hovedindgange skal studieretningerne indeholde fag på et højt niveau – normalt med to fag på A-niveau og et tredje fag på B- eller C-niveau.

Alle studieretninger skal indeholde gode muligheder for samspil mellem fagene, og fagene og deres niveau skal altovervejende sikre direkte adgang til videregående uddannelser inden for den valgte hovedindgang. Alle studieretninger skal samtidig have en ensartet faglig tyngde.

Ud fra disse principper foreslår regeringen en struktur med umiddelbart 12 overordnede studieretninger på stx, fire på hhx og syv på htx. Når der tages højde for skolernes mulighed for selv at vælge, hvilket tredje fag som skal følge de to fag på A-niveau samt valg af fremmedsprog, vil cirka 90 af de eksisterende studieretninger fortsat kunne oprettes på stx.

Principper for indretning af studieretninger

- Alle studieretninger organiseres inden for én bestemt hovedindgang alt efter, hvilke kategorier af videregående uddannelser studieretningen retter sig i mod.
- Studieretningerne opbygges normalt med to fag på A-niveau og et tredje fag på B- eller C-niveau.
- En studieretning skal sikre adgang til videregående uddannelser inden for hovedindgangen eller have et generelt højt kernefagligt niveau.
- Den enkelte skole fastlægger inden for de nye rammer selv, hvilke studieretninger der udbydes på den enkelte skole.
- Skolerne kan sammensætte de to fag på A-niveau inden for en række faglige relevante kombinationer.
- Skolerne kan som udgangspunkt frit vælge det tredje fag på B- eller C-niveau, med mindre der er tale om specifikke adgangsgivende kombinationer eller fag, som er en forudsætning for fagene på A-niveau.
- Der skal være et relevant fagligt samspil mellem studieretningsfagene og have en ensartet tyngde.
- Der skal fortsat være mulighed for at tage ét eller flere ekstra fag på A-niveau.
- Studieretninger skal leve op til eksisterende regler om fagligt samspil mv.

Fakta om gymnasiale suppleringskurser (GSK)

Gymnasiale suppleringskurser (GSK) er et tilbud om supplement til alle med en gymnasial eksamen eller en afsluttet erhvervsuddannelse med minimum ét fag på C-niveau. Kurserne tilbydes i en lang række fag inden for den gymnasiale fagrække.

Supplering er relevant for elever, der mangler ét eller flere fag på bestemte niveauer i forhold til specifikke adgangskrav på en bestemt videregående uddannelse. Det kan også være relevant, hvis man skal have forbedret karakteren i et fag for at kunne blive optaget på en bestemt videregående uddannelse.

De gymnasiale suppleringskurser foregår på institutioner, der udbyder gymnasial uddannelse. Kurserne kan, afhængigt af hvor meget man skal supplere, vare op til et år, men er primært korte intensive forløb på 3-12 uger, der afsluttes med prøve umiddelbart efter undervisningen. Elever, der tager gymnasiale suppleringskurser, er SU-berettigede, når kurserne er tilrettelagt som korte intensive forløb.

Antal GSK årskursister

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
673	1.081	1.646	1.808	2.000	2.222	2.413	1.898

Note: 2014 er budgettal og er dermed den forventede aktivitet. Heri indgår et budgetteret fald i GSK-udgifterne på 20 pct. fra 2014 som følge af iværksatte initiativer, som påvirker indretningen af GSK-systemet (omlægning af driftstaxameteret samt SU alene til turboforløb).

Den stigende GSK-aktivitet skal blandt andet ses i sammenhæng med et øget optag på de videregående uddannelser.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Bedre og færre studieretninger			
Hovedindgang		Studieretning med normalt tre fag	
Stx			
Naturvidenskab	Matematik A	Bioteknologi A	Fysik mindst B
	Matematik A	Biologi A	Kemi mindst B
	Matematik A	Biologi A	Tredje relevant fag
	Matematik A	Fysik mindst B	Kemi mindst B
Samfundsvidenskab	Samfundsfag A	Matematik A	Tredje relevant fag
	Samfundsfag A	Engelsk A / Tysk fortsætter A/ Fransk fortsætter A	Matematik mindst B
	Matematik A	Engelsk A / Tysk fortsætter A/ Fransk fortsætter A	Samfundsfag B
Sprog	Mindst tre fremmedsprog, hvoraf to på A-niveau		
	Latin A, græsk A, engelsk B / A, Andet fremmedsprog B / A		
	Engelsk A	Fortsættersprog A	Tredje relevant fag mindst B
Kunstnerisk	Musik A	Matematik A	Tredje relevant fag
	Musik A	Engelsk A / Tysk fortsætter A/ Fransk fortsætter A	Tredje relevant fag
Hhx			
Internationalt	International økonomi A / afsætning A	Fremmedsprog A/B	Tredje relevant fag C/B valgt af skolen (afhængig af niveau i øvrige fag)
	To fremmedsprog på AA / AB		Tredje relevant fag C/B valgt af skolen (afhængig af niveau i øvrige fag)
Marked og økonomi	Virksomhedsøkonomi A / afsætning A / international økonomi A	Matematik mindst B-niveau	Tredje relevant fag C/B valgt af skolen (afhængig af niveau i øvrige fag)
	To A-niveau fag blandt virksomhedsøkonomi, afsætning, international økonomi, samt et tredje relevant fag valgt af skolen		
Htx			
Naturvidenskabelig	Matematik A	Fysik A / kemi A / bioteknologi A	Tredje relevant fag valgt af skolen
	Matematik A	Biologi B / informationsteknologi B	tredje relevant fag mindst B valgt af skolen
	Kemi A	Biologi B	tredje relevant fag mindst B valgt af skolen
Teknologi	Teknologi A	Matematik A	Tredje relevant fag valgt af skolen
	Teknologi A	Samfundsfag B / idéhistorie B	Tredje relevant fag mindst B valgt af skolen
Kommunikation	Kommunikation og it A	Matematik A	Tredje relevant fag valgt af skolen
	Kommunikation og it A	Samfundsfag B / idéhistorie B	Tredje relevant fag mindst B valgt af skolen
Note: Alle studieretninger i den nye struktur kan også i dag udbydes af skolerne.			

For at kunne tilgodese lokale behov for sammensætning af studieretninger skabes der mulighed for, at skoler lokalt kan tage initiativ til at oprette yderligere studieretninger. Eleverne vil fortsat skulle møde de forbedringer, som generelt opnås med den nye struktur, blandt andet med hensyn til fagligt niveau og mulighed for at komme ind på de videregående uddannelser. En skole kan anmelde udbuddet af en eventuel yderligere studieretning, hvorefter Undervisningsministeriet foretager en faglig vurdering af studieretningen ud fra de fastlagte principper. Hvis intet andet meddeles, kan skolen gennemføre udbuddet af studieretningen.

Indførelsen af færre studieretninger ændrer ikke på de samlede krav til fag og niveauer i en studentereksamen. Der ændres heller ikke på hvilke fag, skolerne skal og kan udbyde.

Den samlede fremtidige opbygning af de treårige gymnasiale uddannelser inklusive grundforløb, obligatoriske fag, studieretninger og valgfag er illustreret i appendiks.

For eleverne betyder forslaget, at de fremover vil få et markant bedre overblik over, hvilke studieretninger der kan vælges, og hvilke videregående uddannelser studieretningen leder hen i mod.

Forenklingen betyder, at eleverne på et tidligere tidspunkt skal beslutte sig for fag på A-niveau, og at der vil være nogle studieretninger med fagkombinationer med relativ lav faglig tyngde, som ikke længere vil blive udbudt.

Eleverne i stx vil i alle studieretninger få to frie valgfag.

I hhx og htx får eleverne mindst ét frit valgfag.

I langt de fleste studieretninger vil det krævede antal A-niveauer være indbygget i studieretningen, så uddannelsens krav er tydelige for eleven allerede ved uddannelsens start.

Det betyder også, at eleverne i løbet af deres gymnasietid står mere frit i forhold til de resterende fag, der skal vælges. Med de nye studieretninger vil valgfagene således i højere grad få karakter af reelle suppleringsfag, hvor den enkelte elev individuelt kan tone sin eksamen yderligere ud fra interesser og ønsker. I dag er en del elever nødt til at anvende valgfag for at opnå de nødvendige A- eller B-niveauer, fordi andre fag indgår i studieretningen.

Samlet sikres således en god balance for eleverne mellem studieretningsfag og valgfag.

Den øgede tyngde i studieretningsfagene vil indebære, at kravene i visse studieretninger bliver større. For eksempel er der generelt øgede krav til matematik, idet næsten alle fremover skal have mindst matematik på B-niveau, jævnfør afsnit 2. Og for eksempel skal musiske retninger fremover indeholde musik på A-niveau.

Hvad betyder bedre og færre studieretninger for eleverne?

- Eleverne vil blive præsenteret for de samme overordnede typer af studieretninger, uanset hvor de går i skole. Det giver forenkling og overskuelighed.
- Eleverne bliver sikret, at de med deres studieretning i de fleste tilfælde opnår de nødvendige A-niveaufag, og at studieretningen er sammensat med relevante fag i forhold til både faglig tyngde og adgang til videregående uddannelse.
- De klarere studieretningsprofiler giver eleverne en tydeligere retning mod videregående uddannelse.
- Højere niveauer i studieretningen giver eleverne øget kontinuitet i faget og i fagsamarbejdet.
- Ved valg af studieretning har eleverne som udgangspunkt også valgt sine A-niveau-fag. Eleverne vil derfor opleve færre bindinger på deres valgfag, da de ikke i samme omfang skal bruges til at opnå nødvendige A- og B-niveauer.
- Eleverne har fortsat frie valgfag – mindst to i stx og mindst et i hhx og htx.
- Eleverne vælger fortsat 2. fremmedsprog.
- Matematik og naturvidenskab styrkes for næsten alle elever i stx.
- Matematik styrkes i hhx.

2. Bedre færdigheder

Styrket matematik og naturvidenskab

Regeringen foreslår, at gymnasieeleverne skal have et højere fagligt niveau inden for matematik og de naturvidenskabelige fag. Det vil bidrage til at styrke elevernes almene dannelse og øge deres muligheder for at komme ind på og gennemføre en videregående uddannelse. Gode matematiske færdigheder giver eleverne generelle kompetencer blandt andet til abstrakt og logisk tænkning, som er vigtig for videre uddannelse. Regeringen foreslår, at de fleste elever i det almene gymnasium og i handelsgymnasiet fremover skal have matematik på mindst B-niveau.

Baggrund

Regeringen ønsker at give eleverne et bedre fagligt fundament. Det skal både styrke deres almene dannelse og deres muligheder for at komme ind på og gennemføre en videregående uddannelse. Samtidig med at bredden i fagrækken fastholdes, skal der sikres plads til en styrket matematisk og naturvidenskabelig faglighed.

Matematik er et af de grundlæggende fag i folkeskolen, og matematisk forståelse er generelt en forudsætning for også at klare sig godt i mange andre fag.

Matematik og naturvidenskab står også centralt i gymnasierne, og der er på alle de treårige gymnasiale uddannelser en række krav til elevernes obligatoriske niveauer.

På stx er det obligatorisk for eleverne at vælge enten matematik eller et naturvidenskabeligt fag (biologi, fysik, kemi eller naturgeografi) på B-niveau. Samtidig skal matematik, fysik og mindst to af fagene biologi, kemi og naturgeografi afsluttes på minimum C-niveau.

På htx er fysik, kemi og matematik alle obligatoriske på B-niveau.

På hhx er der alene krav om matematik på mindst C-niveau.

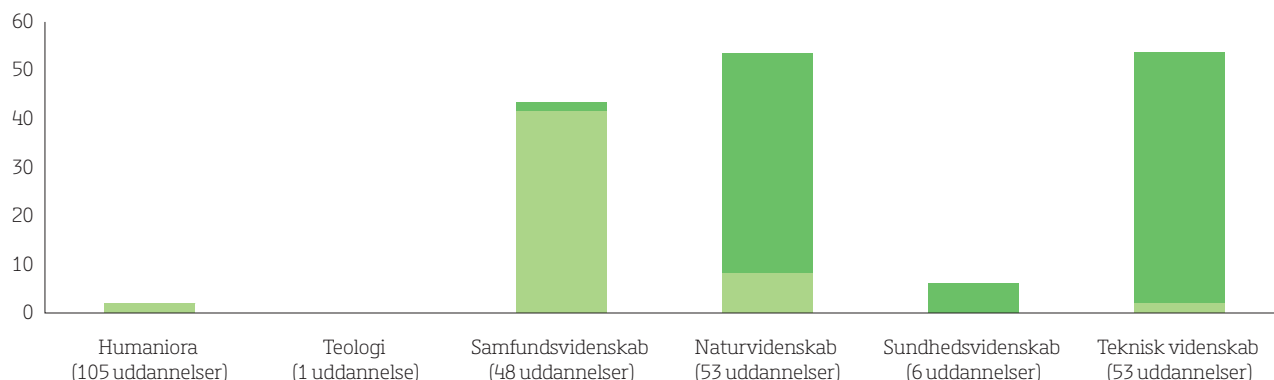
For mange elever fravælger yderligere opkvalificering i matematik på stx og hhx og i de naturvidenskabelige fag på stx. Det sker ofte uden tanke på, at matematik og i et vist omfang også de naturvidenskabelige fag er centrale fag i forhold til at blive forberedt til videre uddannelse og i mange tilfælde også nødvendige for at kunne blive optaget på den videregående uddannelse, man ønsker.

Evnen til abstrakt og logisk tænkning samt forståelse af tal, modeller og hypoteser er vigtige kompetencer i forhold til at opnå en stærk studiekompetence og færdigheder til at kunne lære selvstændigt. Det samme er en bred naturvidenskabelig dannelse. Også for dem, der ikke vælger de tekniske eller naturvidenskabelige videregående uddannelser.

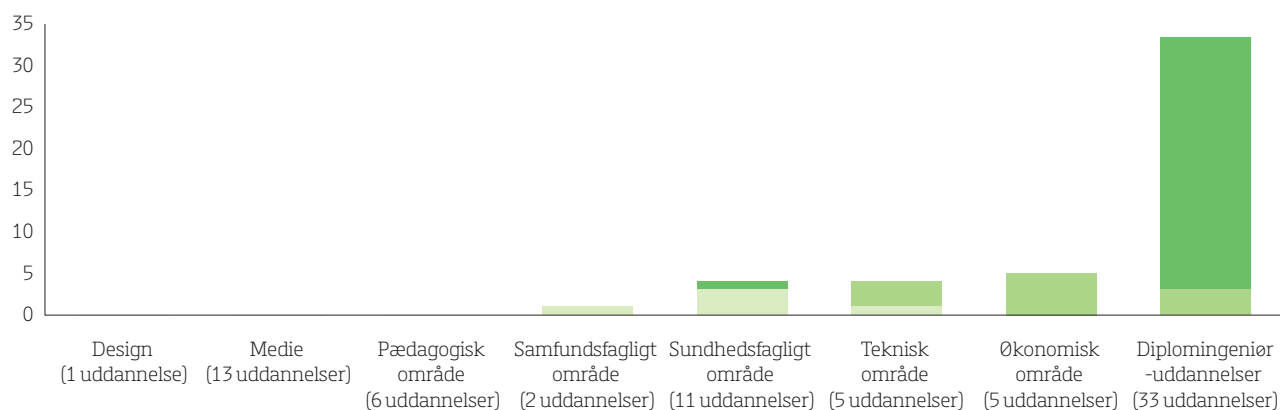
Matematik A og ét eller flere naturvidenskabelige fag på minimum B-niveau er typisk et krav for optag på de naturvidenskabelige, sundhedsvidenskabelige og tekniske videregående uddannelser. Matematik på mindst B-niveau er et krav for at komme ind på for eksempel mange samfundsfaglige uddannelser eller psykologistudiet.

Mange opdager derfor efter gymnasiet, at de har behov for et højere niveau i matematik og/eller et naturvidenskabeligt fag. Flere og flere må derfor opkvalificere sig via suppleringskurser inden for disse fag. Den samlede aktivitet inden for gymnasiale suppleringskurser (GSK) er således mere end tredoblet i perioden 2007-2013.

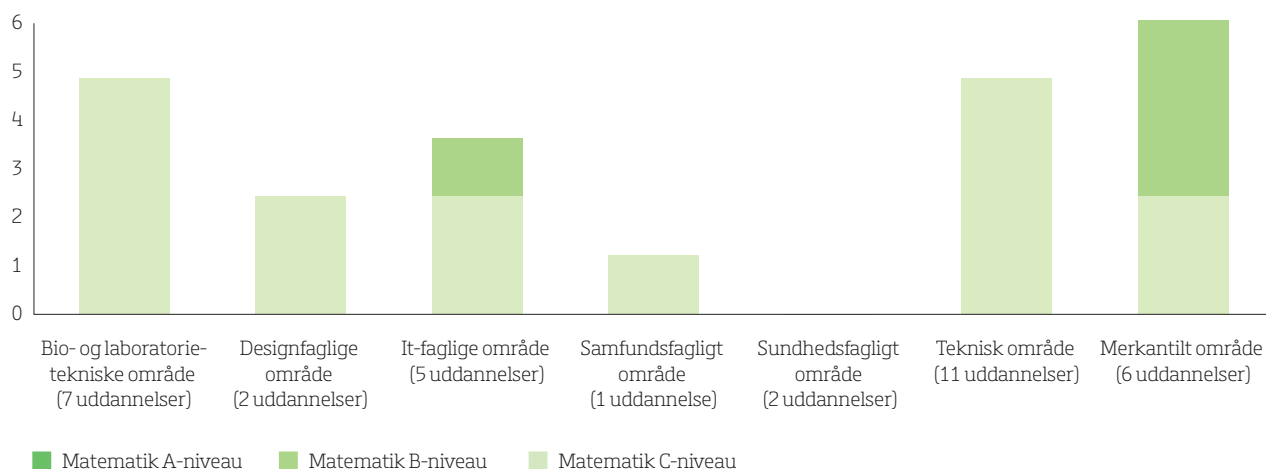
Antal universitetsbacheloruddannelser med matematik A, B og C som adgangskrav – fordelt på hovedområder

Antal professionsbacheloruddannelser med matematik A, B og C som adgangskrav – fordelt på hovedområder

Antal erhvervsakademikuddannelser med matematik A, B og C som adgangskrav – fordelt på hovedområder

Udfordringen i forhold til GSK gælder særligt de treårige gymnasiale uddannelser. Hf er en toårig uddannelse, hvilket betyder, at eleverne ikke kan opnå de samme niveauer som eleverne på de treårige uddannelser. Det medfører, at eleverne på hf i højere grad kan være nødt til at supplere, hvis de vil søge mod uddannelser med høje adgangsspecifikke krav.

Der blev i 2013 lempet på kravet for stx-studenter om et naturvidenskabeligt fag på B-niveau, så de i stedet kunne vælge matematik på B-niveau. Målet var at få flere til at opkvalificere sig i matematik. Dette lykkedes, men der er samtidig sket en utilsigtet og uhensigtsmæssig svækkelse af øvrige naturvidenskabelige fag på B-niveau.

Forslagets indhold

Regeringen vil gennemføre en generel opkvalificering af elevernes matematiske kvalifikationer på stx og hhx. Dette skal ske ved at gøre matematik på B-niveau obligatorisk for de fleste elever på stx og hhx.

Regeringen vil styrke den naturvidenskabelige faglighed på stx. Hovedparten af eleverne skal have et naturvidenskabeligt fag på B-niveau. Og alle skal fremover have kemi på mindst C-niveau.

Forslaget vil – foruden en generel styrket studieforberedelse – betyde, at flere studenter får direkte adgang til et større antal af de videregående uddannelser. Cirka 50 videregående uddannelser stiller for eksempel krav om matematik på minimum B-niveau.

Ikke alle elever omfattes af de nye krav. Stx- og hhx-elever med en meget stærk sproglig profil med mindst tre fremmedsprog og elever med en kunstnerisk profil (musik og sprog på A-niveau) undtages fra kravet om at have både matematik og naturvidenskabeligt fag på B-niveau.

Regeringen vil desuden gennemføre et generelt kvalitetstjek af det faglige niveau i gymnasiernes fag, jævnfør afsnit 6.

Overordnede krav til matematik og naturvidenskabelige fag i de treårige gymnasiale uddannelser		
	I dag	Forslag
Stx	Alle elever skal afslutte matematik på mindst C-niveau.	De fleste elever skal afslutte matematik på B-niveau.
	Alle elever skal afslutte mindst to af fagene biologi, kemi og naturgeografi på C-niveau.	Alle elever skal fortsat afslutte mindst to af fagene på C-niveau. Det ene fag skal være kemi.
	Alle elever skal afslutte mindst ét af fagene matematik, biologi, fysik, kemi eller naturgeografi på B-niveau.	Et af de naturvidenskabelige fag skal afsluttes på B-niveau.
	Alle elever skal afslutte fysik på mindst C-niveau.	Alle elever skal afslutte fysik på mindst C-niveau. Uændret i forhold til i dag.
Hhx	Alle elever skal afslutte matematik på mindst C-niveau.	Matematik skal afsluttes på B-niveau.
Htx	Alle elever skal afslutte matematik, fysik og kemi på B-niveau og biologi på C-niveau.	Alle elever skal afslutte matematik, fysik og kemi på B-niveau og biologi på C-niveau. Uændret i forhold til i dag.

Ekstra valgfag

Regeringen foreslår, at alle elever i stx fremover får et ekstra valgfag på C-niveau med henblik på at fastholde det almene gymnasiums bredde og fortsat sikre eleverne gode muligheder for individuelt at tone deres studentereksamen.

Baggrund

Valgfag giver sammen med valget af studieretninger eleverne mulighed for individuelt at tone deres studentereksamen. Denne fleksibilitet er vigtig.

Nogle elever ønsker et lidt bredere fagspektrum, hvor de opnår viden og kompetencer inden for flere felter. Andre foretrækker en øget faglig dybde og specialisering inden for færre fag.

De færre og mere enkle studieretninger betyder, at eleverne i stx i nogle tilfælde vil få færre valgmuligheder end tilfældet er i dag. Det samme gælder for kravene om matematik og naturvidenskab på B-niveau. Der er derfor behov for at justere antallet af fag på C-niveau, så eleverne fortsat har gode muligheder for en individuel toning af deres studentereksamen.

I dag skal eleverne i stx have mindst syv fag på C-niveau.

Forslagets indhold

For at fastholde det almene gymnasiums bredde og fortsat sikre eleverne gode muligheder for individuelt at tone deres studentereksamen får alle elever fremover et ekstra valgfag på C-niveau.

Faget vælges frit inden for de udbudte fag på uddannelsesstedet.

Det betyder, at der fremover vil indgå et ekstra fag på C-niveau i en studentereksamen på stx.

Flere undervisningstimer

Regeringen foreslår et øget antal undervisningstimer i 1. og 2. g og i 1. hf. Det skal opnås ved at anvende en større del af skoleåret til undervisning, blandt andet i de perioder i 1. og 2. g, som i dag er afsat til afholdelse af eksamen, og som ikke udnyttes optimalt.

Det foreslås, at skolerne får mulighed for at foretage prioriteringer af hovedparten af den øgede undervisningstid ud fra lokale faglige vurderinger til blandt andet målrettede kursusforløb i udvalgte fagområder, særlige projektførøb eller andre former for undervisning, der kan udfordre de unge, så de bliver dygtigere.

Baggrund

I dag er alle undervisningstimer fastlagt centralt, idet der til hvert fag og niveau er tilknyttet et bestemt antal timer. Skolerne kan som udgangspunkt ikke tildele flere timer til bestemte fag uanset, at dette kunne være hensigtsmæssigt ud fra elevernes forudsætninger.

En øget fleksibilitet vil for skolerne og eleverne være ønskelig af flere grunde.

Skolerne vil få mulighed for at fokusere på særlige elevgrupper eller bestemte undervisningsaktiviteter for at tilgodese elevernes forskellige faglige forudsætninger og for løbende at kunne justere undervisningen ud fra skolens aktuelle udfordringer og elevsammensætning.

En skole kan for eksempel have behov for at gennemføre aktiviteter, der styrker elevens fastholdelse i og gennemførelse af gymnasieuddannelsen. Det kan være mere intensiv vejledning i grundforløbet eller ekstra støtte til særlige elevgrupper. En anden skole vil måske få mere ud af at fokusere på at styrke de centrale faglige kompetencer, for eksempel ved at gennemføre grammatikkurser eller matematiske projektopgaver. For andre skoler kan det være mere relevant at opprioritere generelle færdigheder via kursusforløb og ekstra vejledning inden for for eksempel it eller studieteknik. For alle skoler bliver det muligt at gennemføre aktiviteter, som målrettet supplerer undervisningen i overensstemmelse med elevernes forskellige behov.

Endvidere er der behov for, at alle elever på tværs af skoler får bedre faglige kompetencer på konkrete områder, som vurderes at have generel betydning for deres uddannelse. Det gælder særligt styrkelse af det matematisk-økonomiske område på hhx og styrket projektførøb kombineret med værkstedsundervisning på hf.

Mens undervisningstimerne er fastlagt centralt, er det i dag den enkelte skole, som afgør, hvordan timerne skal fordeles på skoleåret, herunder antallet af undervisningsuger, og dermed hvor mange timer om ugen eleverne skal gå i skole.

Mange af skolerne har traditionelt opdelt skoleåret i 34-36 ugers undervisning og 4-5 ugers eksamensperiode. Det betyder, at eleverne i gennemsnit har cirka 24 undervisningstimer om ugen på stx og hhx og cirka 25 på htx.

Der er imidlertid stor forskel på elevernes arbejdsbelastning over året og gennem uddannelsen. For eksempel aflægger eleverne højest én prøve om sommeren på 1. år og højest to prøver om sommeren på 2. år. For manges vedkommende er der derfor lange perioder i slutningen af skoleåret med meget lidt skoleaktivitet.

På samme måde er der forskel på antallet af ferieuger. Her veksler skolernes praksis også. De fleste skoler opererer med 11-12 ugers ferie om året. Men nogle skoler fordeler elevernes arbejde over lidt flere uger og forkorter i stedet ferien lidt. Andre vælger at gøre skoledagene længere mod, at skolen så kan være lukket i flere uger.

Forslagets indhold

For at styrke fagligheden – og som noget nyt give skolerne muligheder for at prioritere i undervisningen – øges antallet af undervisningstimer til eleverne på stx og hhx med 50 og 25 timer på htx årligt hvert af de to første år af uddannelserne. Det tredje år øges undervisningstiden ikke af hensyn til den høje eksamensintensitet.

Tilsvarende øges antallet af undervisningstimer på det første år af hf med 60 timer.

Skolerne får mulighed for selv at prioritere de fleste af de nye undervisningstimer ud fra en lokal faglig vurdering. Dette kan for eksempel være flere timer til grundforløbet, forløb med projektopgaver, målrettede kursusforløb eller timepuljer til udvalgte fag og emner.

Det samme gælder talentaktiviteter for fagligt stærke elever. Her kan skolerne vælge at prioritere nogle af de nye undervisningstimer til at styrke og udbygge skolernes talentarbejde, så også de dygtigste elever udfordres mest muligt. Der vil samtidig fortsat være mulighed for at tage flere fag på A-niveau, end der kræves. Ligeledes vil særligt talentfulde elever kunne tage fag og forløb på de videregående uddannelser allerede i løbet af deres ungdomsuddannelse.

For at sikre eleverne et ensartet løft i de faglige kompetencer på udvalgte områder foreslås det, at en mindre del af de ekstra timer prioriteres til bestemte formål. Den resterende del, det vil sige hovedparten, prioriteres lokalt.

Timerne til bestemte formål vedrører:

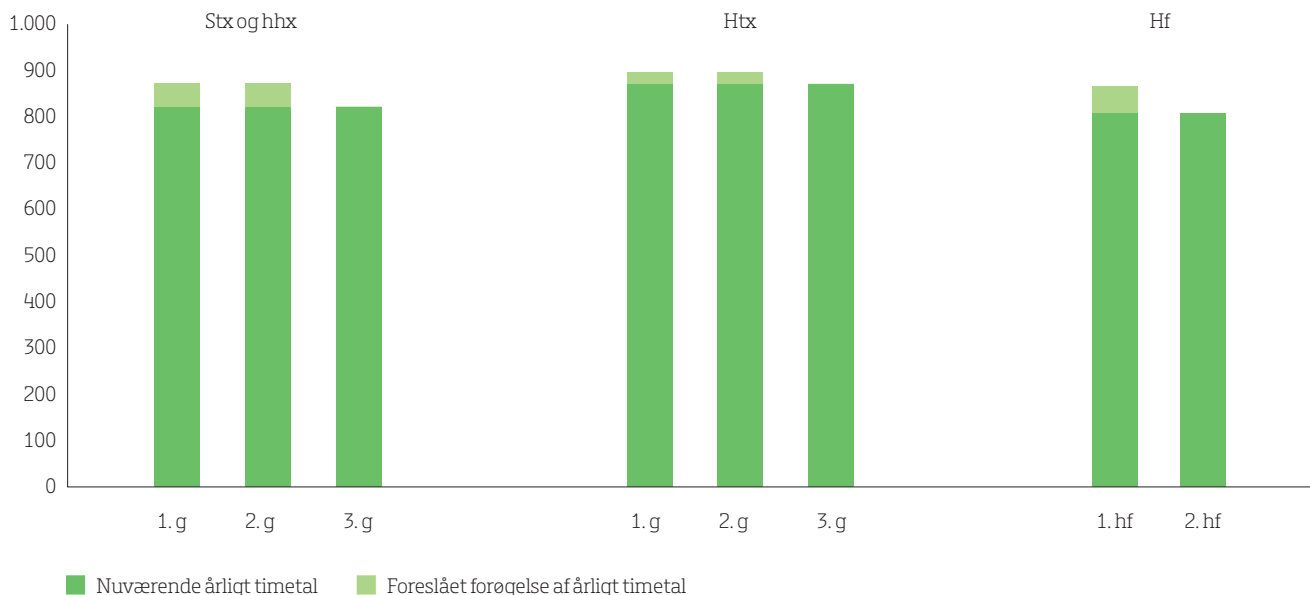
- Stx: 15 ud af et samlet timeløft på 100 timer anvendes til et ekstra valgfag på C-niveau, jævnfør afsnit 2.
- Hhx: Cirka 50 ud af et samlet timeløft på 100 timer anvendes til styrkelse af det faglige samspil mellem matematik og det økonomiske fagområde.
- Hf: Cirka 20 ud af et samlet timeløft på 60 timer anvendes til styrkelse af projektførløb i kombination med værkstedsundervisningen.
- Htx: Det samlede timeløft på 50 timer prioriteres lokalt.

Det anbefales, at skolerne finder plads til det øgede antal undervisningstimer inden for de nuværende rammer ved i højere grad at følge en standardmodel for indretning af skoleåret, hvor tiden i eksamensperioderne på 1. og 2. år udnyttes bedre. Dette vil indebære, at eleverne fremover får 37 ugers undervisning på 1. og 2. år, mens eksamensperioden reduceres til to uger. Timerne kan tilrettelægges fleksibelt over årene. På 3. år ændres der ikke på elevernes skoleår. Her fastholdes således den nuværende eksamensperiode på 4-5 uger.

Den øgede undervisning vil derfor ikke medføre flere ugentlige timer .

Skoler, der i dag har iværksat særlige undervisningsaktiviteter for elever som led i uddannelsen, kan fremover tælle disse aktiviteter med som en del af de nye undervisningstimer.

Antal undervisningstimer per år

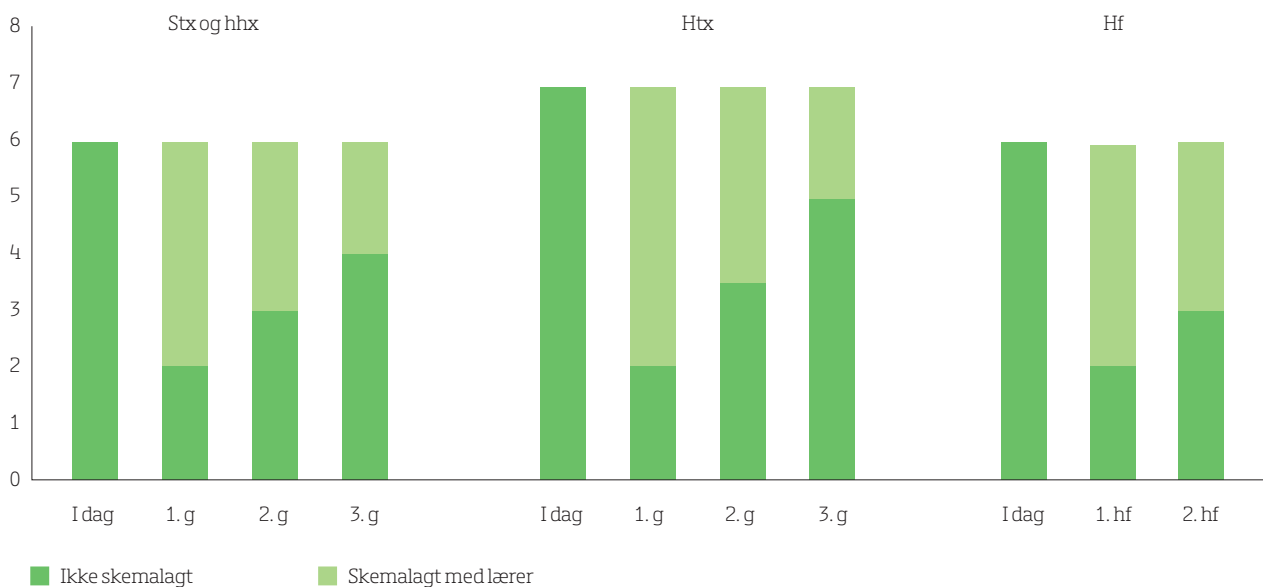

Note: Det nuværende årlige timetal er beregnet ud fra en gennemsnitlig årlig fordeling af det samlede timetal for uddannelserne (2470 timer for stx og htx, 2625 for htx og 1630 for hf).

Note: Skolerne vælger selv timefordelingen på de to/tre år. Den anførte ligelige fordeling afspejler ikke antallet af undervisningstimer på alle skoler.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Overview over elevernes forventede tidsforbrug til skriftligt arbejde opdelt på hjemmearbejde (ikke skemalagt) og skemalagt med lærervejledning. Antal timer per uge

Note ad "I dag": Der foreligger ingen oplysninger om, i hvilken udstrækning skolerne allerede har omlagt det skriftlige arbejde til skemalagt med lærer. Nogle skoler har omlagt en væsentlig del af timerne. Andre har endnu ikke omlagt timerne. Søjlen, som viser det skriftlige arbejde "I dag" illustrerer, at skolerne i dag ikke er forpligtede til at skemalægge det skriftlige arbejde.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Bioteknologi som nyt fag

Regeringen foreslår, at bioteknologi, som mange gymnasier har udbudt på forsøgsbasis, gøres til et permanent fag. Det skal kunne tages som et naturvidenskabeligt A-niveaufag i stx og htx.

Baggrund

Som opfølgning på gymnasireformen i 2005 er der gennemført en række forsøg i htx og i stx med et nyt fag – bioteknologi A – som i kombination med matematik A og fysik B giver direkte adgang til de fleste tekniske og naturvidenskabelige universitetsuddannelser.

Bioteknologi har fokus på teknologisk udnyttelse af biologiske systemer til forskning, analyse, produktion og sygdomsbehandling. Faget er i praksis en samlet erstatning for biologi og kemi på B-niveau og har således også samme adgangseffekt som kemi på B-niveau.

Evalueringsrapporten viser, at faget er en antalsmæssig succes i både stx og htx.

Justering af de faglige niveauer, så de bedre matcher med optagelseskravene for de videregående uddannelser

Som led i det faglige løft foreslår regeringen, at de faglige niveauer i enkelte fag justeres, så fagene matcher de krav, som de videregående uddannelsesinstitutioner efterspørger. Indholdet i faget biologi skal opjusteres, så det fremover giver adgang til blandt andet biologistudiet på universitetet.

Baggrund

Når et fag i gymnasiet afsluttes på A-niveau, betyder det, at eleven har arbejdet med faget eller et tæt relateret fagområde gennem hele den gymnasiale uddannelse, det vil sige normalt i tre år. Det er derfor også de fag, hvor eleverne opnår den største faglige indsigt og de mest komplette faglige kompetencer.

Bortset fra de obligatoriske fag er fag på A-niveau valgt af eleven selv. Disse fag er således et udtryk for, hvor eleven har sine faglige interesser. Det kan ofte også være en pejling af, inden for hvilke områder eleven siden hen vælger sin videregående uddannelse.

Det er vigtigt at undgå, at eleverne træffer valg i gymnasiet uden at være opmærksom på, om det utilsigtet kan komme til at udgøre en hindring i forhold til det efterfølgende optag på den videregående uddannelse.

Det gælder særligt de stærkt biologiorienterede videregående uddannelser, hvor der ofte er specifikke krav om, at eleven skal have afsluttet fysik på mindst B-niveau og/eller kemi på B/C-niveau, mens der ikke stilles krav i forhold til biologi.

Forslagets indhold

Der bør være sammenhæng mellem de valgte fag på A-niveau i de fire gymnasiale uddannelser og adgangen til videregående uddannelser inden for samme område. Der er forskellige veje til at sikre dette.

For det første vil de nye færre studeretninger betyde, at gymnasieeleverne i højere grad får de relevante fagpakker i forhold til at kunne blive optaget direkte på de videregående uddannelser inden for samme fagområde.

For det andet kan der gennemføres en revurdering og eventuelt tilpasning af de gymnasiale fags indhold og/eller optagekravene til de relevante videregående uddannelser.

Regeringen foreslår en sådan revurdering og tilpasning i forhold til biologi på A-niveau. Faget skal fremover være adgangsgivende til en række biologiorienterede uddannelser, for eksempel biologi, farmaci og veterinærmedicin på universitetet. Der skal foretages en justering af de specifikke adgangskrav på de relevante videregående uddannelser.

Samtidig igangsættes en justering af læreplanen for biologi A, så faget på længere sigt kan blive adgangsgivende til en bredere vifte af naturvidenskabelige, tekniske og sundhedsvidenskabelige videregående uddannelser.

Ensartet bedømmelse og karaktergivning på tværs af fag

Regeringen foreslår et pilotprojekt, hvor bedømmelseskriterier og karaktergivningen i fem fag gennemgås med henblik på udjævning af eventuelle systematiske forskelle i karakterniveauerne.

Baggrund

Opgørelser viser, at der i dag bliver givet markant højere karakterer i nogle gymnasiefag end andre. Særligt i fag med en praktisk-musisk karakter er der indikationer på, at den gennemsnitlige karaktergivning er høj, mens fag som matematik, engelsk, tysk, kemi og fysik ligger i den lave ende.

Et højt karakterniveau kan have en række forklaringer. Det kan blandt andet være for beskedne krav i de faglige mål, for mild sædvane i fortolkningen af de faglige mål, fagets placering i løbet af den gymnasiale uddannelse, hvorvidt der indgår bedømmelse af skriftlige opgaver mv. Ligeledes kan et højt karakterniveau i små fag afspejle en helt særlig elevgruppe med særlige forudsætninger for faget.

Det er imidlertid ikke hensigten, at det skal være nemmere at opnå gode karakterer i bestemte fag frem for andre. Dette kan føre til en uhensigtsmæssig skævvridning af elevernes valg af studieretninger og valgfag.

Forslagets indhold

Regeringen ønsker, at der skal være en ensartet bedømmelse og karaktergivning på tværs af de gymnasiale fag. Regeringen vil derfor igangsætte en gennemgang af bedømmelseskriterierne i de fem fag, som skiller sig mest ud i forhold til en anormal høj karaktergivning.

Gennemgangen vil fungere som et pilotprojekt i forhold til på længere sigt at foretage en gennemgang af bedømmelseskriterierne i alle de gymnasiale fag.

3. Bedre skriftlige færdigheder og klarere feedback fra lærerne

Bedre skriftlige færdigheder

Regeringen foreslår, at der skabes bedre rammer for en effektiv læring i forbindelse med elevernes skriftlige arbejde, for eksempel i dansk og matematik. Eleverne skal blive endnu bedre til at udtrykke sig skriftligt og til at løse det faglige indhold i opgaverne. Samtidig skal der være bedre muligheder for at skabe sammenhæng mellem undervisningens mundtlige og skriftlige dimensioner.

Derfor skal halvdelen af elevernes skriftlige arbejde gøres til en del af den skemalagte tid med lærerne. Det vil betyde mere tid mellem lærer og elev til gavn for alle elever, både de fagligt svageste og de dygtigste.

Baggrund

Skriftlig formidling er en af de centrale kompetencer, de unge skal have med fra de gymnasiale uddannelser. Det skriftlige arbejde udgør samtidig en væsentlig del af læringen i kernefag som dansk, matematik og fremmedsprog samt højniveaufag.

Der er i dag ofte en skarp opdeling mellem det mundtlige og det skriftlige arbejde i praksis. Opdelingen gør det vanskeligt at sammentænke de forskellige typer af aktiviteter i fagene og betyder, at skoleaktiviteterne opleves som mindre sammenhængende for eleverne. Samtidig overlades det til eleverne selv at realisere en væsentlig del af læringen på egen hånd.

Traditionelt har de skriftlige opgaver været hjemmearbejde, hvor lærerne efterfølgende evaluerer og bedømmer eleverne. Forsøg og undersøgelser viser imidlertid, at en aktiv vejledning fra læreren undervejs i skriveprocessen kan skabe betydelige læringsforbedringer. Løbende evaluering og feedback, hvor eleven aktivt deltager og forbedrer det skriftlige produkt, er blandt de mest effektive virkemidler i indlæringen. En mere fast struktur om det skriftlige arbejde kan også hjælpe eleverne til en mere forpligtende og selvstændig indsats i de skriftlige aktiviteter.

Forslagets indhold

Eleverne skal vejledes bedre i det skriftlige arbejde med et mere målrettet og dynamisk samspil med læreren, mens opgaverne løses. Samtidig skal lærerne have bedre mulighed for at tilrettelægge en sammenhængende undervisning, hvor der kan bruges nye metoder og teknologier.

Halvdelen af den tid, eleverne bruger på skriftligt arbejde skal derfor omlægges, så det bliver en integreret del af undervisningen. Det betyder, at eleverne årligt får skemalagt cirka 100-130 timer skriftligt arbejde med aktiv vejledning fra en lærer. Den tid, hvor eleverne i dag typisk arbejder på egen hånd uden for skolen og uden lærerkontakt, reduceres tilsvarende.

Nogle skoler er allerede begyndt en sådan omlægning af elevtiden. Nu sikres det, at alle elever får det samme udbytte af et mere interaktivt skriftligt arbejde.

Omlægningen sker i praksis ved at udvide den samlede undervisningstid, som er centralt fastlagt for det enkelte fag, mens den samlede timeramme for elevernes skriftlige arbejde uden for skoletiden reduceres. Den omlagte tid til skriftlige arbejder kan gennemføres på skolen eller ved direkte kontakt via internettet.

Hvad betyder det, at det skriftlige arbejde omlægges?

I dag arbejder eleverne normalt selv med de skriftlige opgaver. De får udleveret opgaven i klassen, tager den med hjem, besvarer den og afleverer den. Læreren retter herefter opgaven igennem, og eleven får den retur med kommentarer og eventuelt en karakter. Om eleverne har læst eller lært af kommentarerne, efterprøves sjældent.

Ved omlagt skriftlighed vil læreren vejlede eleven undervejs i skriveprocessen. Dermed får eleven vejledning på det tidspunkt, hvor eleven rent faktisk arbejder med opgaven. Lærerne kan herved bedre understøtte elevernes skriftlige udvikling. Det sker ved at give vejledning, feedback og evaluering undervejs i skriveprocessen.

En række gymnasier anvender allerede denne form for vejledning og har gode erfaringer hermed. Erfaringerne viser, at løbende vejledning har den største effekt for udviklingen af elevens skriftlige kompetencer.

Eksempler på omlagt skriftlighed:

1. Læreren introducerer emnet til en skriftlig matematikaflevering i klassen. Herefter foretages en fælles drøftelse af problemstillinger og udfordringer i forbindelse med afleveringen. Eleverne arbejder herefter individuelt i klassen med opgaverne, mens læreren vejleder de enkelte elever ved konkrete problemer, for eksempel i anvendelse af relevante formler, og giver feedback i forhold til deres løsningsforslag.
2. Læreren introducerer den skriftlige opgave i for eksempel dansk i klassen, hvorefter eleverne diskuterer opgaven i plenum eller i mindre grupper og sammen indsamler faktuel viden på internettet og på biblioteket. Herefter arbejder eleverne individuelt med opgavebesvarelsen. Lærers opgave er at vejlede individuelt, med for eksempel opbygning af teksten og forståelse af opgaven, og undervejs give feedback til de enkelte elevers foreløbige besvarelser.
3. Eleverne præsenteres i engelsk for en eksempeltekst, for eksempel et blogindlæg, som de skal arbejde med. Herefter udarbejder eleverne individuelt et udkast til et blogindlæg, som kommenteres af læreren undervejs i forhold til for eksempel indhold, struktur og sprog. Blogindlægget skrives færdigt derhjemme, publiceres på klassens fælles blog og kommenteres efterfølgende i fællesskab af lærer og de øvrige klassekammerater.

Individuelle samtaler

Regeringen foreslår, at der anvendes mindst én time årligt til, at alle gymnasieelever kan få et antal samtaler med en lærer om deres faglige færdigheder og forbedringsmuligheder. Det vil øge elevernes muligheder for at forbedre deres indsats og udbytte af undervisningen.

Baggrund

De gymnasiale uddannelser skal forberede eleverne til at kunne gennemføre en videregående uddannelse. Det kræver de nødvendige faglige kompetencer, men også at eleven er klædt på til at kunne træffe det rette uddannelsesvalg og er i stand til selvstændigt at strukturere sit arbejde med studierne.

Eleverne i de gymnasiale uddannelser har forskellige forudsætninger for at udvikle sig fagligt og personligt. Systematisk dialog mellem lærer og elev om elevens læring gennem de tre år i gymnasiet kan understøtte, at både eleven og lærerne løbende har et mere præcist billede af, hvordan eleven udvikler sig og trives. Herved kan eleven bedre hjælpes til at tilrettelægge og prioritere sin indsats rigtigt. Samtidig kan der i god tid tages hånd om eventuelle særlige udfordringer.

Der findes ikke i dag strukturerede rammer for sådanne samtaler og evalueringer.

Forslagets indhold

Eleverne skal målrettet støttes i at opnå en så god faglig og personlig udvikling som muligt. Der prioriteres derfor ekstra tid til jævnlige obligatoriske individuelle samtaler, hvor der med inddragelse af eleven gennemføres en målrettet evaluering og feedback af både faglige resultater, læring og trivsel. Denne yderligere tid er inden for de ekstra undervisningstimer.

Samtalerne fokuseres på elevens centrale fag, men således at elevens samlede arbejde med fagene også indgår i vurderingen. Omfanget af tilbagemelding kan varieres efter elevens behov, og der lægges særlig vægt på en tæt faglig evaluering af eleven i grundforløbet.

Praktiske eksempler på dialog og feedback ved individuelle lærer-elevsamtaler

Samtalerne mellem lærer og elever kan planlægges af skolen, så der eksempelvis afholdes 3-4 årlige samtaler af 15-20 minutters varighed. Samtalerne kan planlægges af de enkelte lærer-team inden for rammerne af skolens samlede plan for samtalerne.

Eksempel på samtaler i 1. g:

Samtale 1: En 20 minutters samtale inden udgangen af august i forlængelse af den introducerende undervisning og den indledende evaluering af elevernes grundlæggende færdigheder. Samtalen har fokus på 1) overgangen fra grundskolen, trivsel og oplevelse af skolemiljø, undervisning, evaluering og feedback, 2) elevens forventninger, mål og ønsker til studieretning og valgfag, 3) de gennemførte evalueringer, 4) anvendelse af de supplerende timer, som eleven skal deltage i, 5) afgrænsning af eventuelle særlige udfordringer. Det aftales, hvorledes elev og kontaktlærer følger op, og hvad der holdes særligt fokus på indtil næste samtale. Eksempler: At Mads deltager i 10-timers kurset i grundlæggende færdigheder i matematik i september og drøfter mål for skriftligt arbejde med lærer i matematik og dansk. At Malene deltager i tilsvarende kursus i fransk grammatik. At Niklas deltager i læsekursus til styrkelse af læsetempo samt i 5-timers tegnsætningskursus. Og at kontaktlæreren melder tilbage til faglærerne herom.

Samtale 2: En 20 minutters samtale i november forud for elevens valg af studieretning. Der følges op på det aftalte ved samtale 1, resultaterne fra evalueringerne i fagene og erfaringer fra grundforløbet, elevens indtryk fra centrale fag i andre studieretninger, proces og præmisser for elevens endelige afklaring af valg af studieretning. Kontaktlærer har forud for samtalen fået input fra faglærerne, dels i det elektroniske system, dels på møde i lærer-team med faglærerne.

Samtale 3: En cirka 15 minutters samtale i februar, differentieret ud fra elevernes forhåndsmarkering af ønsker til samtaleemner samt kontaktlærers emner ud fra oplysninger fra lærerne. Samtalen har for eksempel fokus på 1) trivsel, faglige udfordringer og skriftlige kompetencemål, 2) bevidstheden om læringsmål og feedback fra lærere, 3) særlige faglige tilbud i foråret på udvalgte fagområder. Eksempler: Mads deltager i et 5-timers seminar om læringsstrategi/læringsstil med særlig fokus på matematik. Malene deltager i it-kursus. Niklas udnytter lektiecafeen i specielt fysik.

Samtale 4: En cirka 15 minutters samtale i april. Status på emner fra tidligere samtaler. Drøftelse af elevens plan for 2. og 3. g., herunder eventuelle fagvalg. Drøftelse af projektforløb i eksamensperioden.

4. Bedre start i gymnasiet

Adgangskrav

Regeringen foreslår, at der indføres adgangskrav til de treårige gymnasiale uddannelser og hf, så de unge, der optages, har det basale grundlag i orden for at kunne gennemføre uddannelsen. Unge skal fremover have et gennemsnit på mindst 02 i henholdsvis dansk og matematik ved folkeskolens prøver i 9. eller 10. klasse for at blive optaget direkte. Det svarer til det karakterkrav, der er indført for optagelse på en erhvervsuddannelse.

Baggrund

Der er i dag nogle unge, der starter på en gymnasial uddannelse, som ikke har de grundlæggende forudsætninger i orden. Det giver både nederlag for den enkelte og kan gå ud over kvaliteten og undervisningen for de andre elever.

I dag har de unge et retskrav på optagelse på de gymnasiale uddannelser, hvis de vurderes uddannelsesparate af Ungdommens Uddannelsesvejledning samt opfylder nogle objektive optagelseskriterier, herunder at de skal have aflagt folkeskolens prøver efter 9. klasse. De elever, som ikke opfylder de nuværende optagelseskrav, kan få en revurdering af den gymnasiale institution. Det indebærer i praksis en optagelsesprøve, som institutionen stiller, og eventuelt en samtale.

For erhvervsuddannelser indføres fra august 2015 et adgangskrav på mindst 02 i henholdsvis dansk og matematik ved prøverne i 9. eller 10. klasse.

Forslagets indhold

Regeringen vil supplere de nuværende betingelser for retskrav på optagelse på alle de gymnasiale uddannelser med et karakterkrav på et gennemsnit på mindst 02 i henholdsvis dansk og matematik ved prøverne i 9. eller 10. klasse.

Elever, som ikke opfylder optagelseskravene, vil som i dag kunne få en revurdering af gymnasiet. Det betyder, at elever, der ikke opfylder karakterkravet, kan optages af gymnasiet ud fra en helhedsvurdering baseret på en optagelsesprøve i juni/juli i henholdsvis dansk og matematik samt en personlig samtale. Prøven vil være centralt stillet, og der udarbejdes standardkrav til samtalen. Det vil kun i meget begrænset omfang være muligt at optage elever, der ikke har bestået optagelsesprøven.

VaredeklARATIONER, der tydeliggør de krav, som de unge møder i de fire gymnasiale uddannelser

Regeringen foreslår, at karakterkravet ledsages af en tydeliggørelse af de krav, som de unge skal leve op til for at gennemføre en gymnasial uddannelse. Det skal ske i form af varedeklARATIONER, der specificerer de gymnasiale uddannelsers formål og indhold samt krav til elevernes forudsætninger.

Baggrund

Omkring tre fjerdedele af alle elever, der forlader folkeskolen, søger en gymnasial uddannelse. Det er imidlertid ikke alle unge, som er klar over, at gymnasieuddannelserne er forberedelse til studier ved korte, mellemlange eller videregående uddannelser. Og som derfor heller ikke er klar over de krav, som en gymnasial uddannelse stiller til deres arbejdsindsats og faglige færdigheder.

Forslagets indhold

Regeringen vil for hver af de fire gymnasiale uddannelser udarbejde en varedeklARATION, som klart og tydeligt redegør for, at gymnasiet er studieforberedende til de videregående uddannelser og hvilke faglige og personlige færdigheder, der er nødvendige for at være parat til en gymnasial uddannelse. For eksempel de basale færdigheder, der er nødvendige i de enkelte fag. Og krav/forventninger til elevens selvstændighed og arbejdsindsats.

VaredeklARATIONerne vil være tilgængelige på ug.dk for at skabe bedst mulig sammenhæng til adgangskortet på Uddannelsesguiden (ug.dk), som beskriver elevernes videreuddannelsesmuligheder med forskellige fagkombinationer, for eksempel studieretning og valgfag, i de gymnasiale uddannelser.

Et bedre grundforløb før endeligt valg af studieretning

Regeringen foreslår en forbedring af det grundforløb, som siden gymnasireformen i 2005 har været elevernes start på de gymnasiale uddannelser. Grundforløbet skal leve op til sit formål om at introducere eleverne til den gymnasiale faglighed og kvalificere deres valg af studieretning. Det er ikke mindst vigtigt for elever med gymnasiefremmed baggrund, som ikke kender til de gymnasiale uddannelsers fag og arbejdsformer gennem deres forældre. Det styrker elevernes mulighed for at gennemføre uddannelsen.

Baggrund

Grundforløbet blev indført med gymnasireformen i 2005 og har to overordnede formål:

- at kvalificere elevernes endelige valg af studieretning
- at forbedre elevernes mulighed for at gennemføre studieretningen.

Undersøgelser viser, at mange skoler – i modstrid med hensigten i 2005-reformen – reelt ikke lægger op til, at elevernes valg af studieretning først skal træffes endeligt efter grundforløbet.

De skoler, som via grundforløbet fokuserer på et kvalificeret, reelt valg af studieretning, har generelt haft gode erfaringer. Flere af skolerne melder for eksempel om, at elever er blevet mere motiverede for naturvidenskabelige eller stærkt sproglige studieretninger.

Grundforløbet varer et halvt år.

Det er hensigten, at eleverne ved afslutningen af grundforløbet skal kunne skifte til en anden studieretning, hvis de ønsker det. I praksis er der dog forskel på, i hvilken grad eleverne vejledes og evalueres i forhold til at afklare, om det oprindelige studieretningsvalg var rigtigt. Samtidig er introduktionen til andre studieretninger end den valgte begrænset. Hertil kommer, at det på nogle skoler kan være vanskeligt at få lov til at skifte studieretning, med mindre der skabes plads i en klasse som følge af andre elevers ændrede valg.

Grundforløbet består i dag typisk af nogle af de obligatoriske fag – blandt andet dansk og historie, vejledningsaktiviteter og begyndende undervisning i den studieretning, eleven har valgt inden start på gymnasiet. På den almene gymnasieuddannelse indeholder det herudover to forløb: almen sprogforståelse og naturvidenskabeligt grundforløb. Eleverne får karakter i de to sidstnævnte forløb. Men da karakteren i de to forløb ikke tæller med på studentereksamensbeviset, er det erfaringen, at nogle elever ikke tager indholdet i grundforløbet alvorligt nok.

Forslagets indhold

Gymnasierne skal sikre, at eleverne på baggrund af deres erfaringer fra grundforløbet får mulighed for at få en grundig afklaring og faglig indsigt, så de ved afslutningen af grundforløbet kan træffe et endeligt valg af studieretning. Dette sker blandt andet gennem tilrettelæggelse af virkelighedsnære projekter.

Fremover skal fagligheden og forpligtelserne i grundforløbet styrkes.

Alle gymnasier skal fremover gennemføre en tæt faglig evaluering af den enkelte elev i løbet af grundforløbet, herunder evalueringssamtale ved afslutningen af grundforløbet før afgivelse af endeligt ønske om studieretning.

Samtidig gøres det obligatorisk, at eleverne i grundforløbet både modtager faglig undervisning i et eller flere af de valgte studieretningsfag, og introduceres til indholdet i fag på andre studieretninger. Parallelt gøres det også obligatorisk at have undervisning i dansk samt to af de naturvidenskabelige fag i grundforløbet.

Eleverne i den almene gymnasiale uddannelse skal have karakter i henholdsvis almen sprogforståelse og naturvidenskabeligt grundforløb. De to karakterer tæller med på eksamensbeviset med en samlet vægt svarende til et fag på C-niveau.

Elever på htx og hhx skal – ligesom i dag – ikke afslutte grundforløbet med prøver og karakterer. Her foretages alene en evaluering af den enkelte elev.

For elever, der ønsker at skifte studieretning, opfordres skolerne til at tilbyde supplerende undervisning i de relevante fagområder, så eleverne har de nødvendige forudsætninger for at leve op til kravene på den valgte uddannelse eller studieretning.

5. Gymnasierne skal være åbne over for omverdenen – og hele tiden udvikle sig

Opdatering af faglige mål

Regeringen foreslår, at de gymnasiale uddannelser i højere grad åbner sig mod det omgivende samfund, og at eleverne gennem den faglige læring får tidsvarende og relevante kompetencer.

Baggrund

Vores samfund er i konstant udvikling, og vi opererer i stadig højere grad i en globaliseret verden. Det betyder, at der stilles nye krav til vores kompetencer, udsyn og evne til at tænke nyt.

Det gælder også de gymnasiale uddannelser. Hvis der fortsat skal kunne leveres kvalificerede unge til de videregående uddannelser og siden hen arbejdsmarkedet, er det vigtigt, at det faglige indhold, som eleverne undervises i og bedømmes på, er tidsvarende og gearet til de krav og udfordringer, som de unge møder efter gymnasiet.

I den henseende er læreplanernes faglige mål og bedømmelseskriterier i dag ikke tilstrækkeligt klare. Det vedrører særligt elevernes evne til at innovere og tænke nyt, udvikling af elevernes internationale og fremmedsproglige kompetencer, elevernes digitale færdigheder og samspillet mellem det, eleverne lærer i undervisningen, og konkrete problemstillinger i det omgivende samfund.

Forslagets indhold

Fagenes læreplaner skal gennemgås og opdateres, så de er klare og tydelige i forhold til en række af nutidens og fremtidens overordnede forventninger og kompetencekrav, herunder i forhold til flerfagligheden. Det gælder særligt matematik, engelsk og almen studieforberedelse, men også andre af de gymnasiale fag. Regeringen foreslår, at en sådan gennemgang igangsættes i foråret 2015.

Målene i fagene skal være lette at forstå, og de skal kunne omsættes til konkret undervisning og afvejes direkte overfor hinanden. Det er vigtigt, at fagene er virkelighedsnære, anvendelsesorienterede, og at omverdenen inddrages i undervisningen.

Derudover skal der ske en gennemgang af de faglige mål i forhold til de krav, som de studerende bliver mødt med på de videregående uddannelser.

Fornyelse af prøveformer

Regeringen foreslår en udvikling af nye prøveformer i gymnasiet, som skal sikre, at prøverne både hænger tæt sammen med den forudgående undervisning og er virkelighedsnære, så de afspejler de relevante kompetencer. Det skal blandt andet ske med afsæt i anvendelse af moderne it og skal forberede eleverne på de opgaver, som de vil møde i deres fremtidige studie- og arbejdsliv.

Baggrund

De gymnasiale uddannelser skal løbende udvikles, så de er tidssvarende og matcher udviklingen i det omgivende samfund. Det samme gælder de måder, hvorpå man ved prøverne tester gymnasieelevernes kompetencer og færdigheder.

Det gælder for eksempel it-teknologi, som er en afgørende del af elevernes dagligdag og gymnasiestudie – og som også vil være en integreret del af deres videre studier og arbejdsliv. Der er derfor behov for at opdatere prøveformerne, så de er tidssvarende til ny teknologi.

Eleverne skal både opbygge konkret viden og udvikle metoder og evne til at lære nyt. Kompetencen til at kunne tilegne sig og forstå ny viden er vigtig både i deres fremtidige studie- og arbejdsliv. Prøverne bør derfor ikke blot være et tjek af elevernes aktuelle vidensniveau, men også af deres kompetence til at lære og løse nye konkrete opgaver, som det for eksempel er påpeget i udviklingsprojektet "Gymnasiet tænkt forfra".

Udvikling af mere anvendelsesorienterede prøver, for eksempel med projekter og løsning af praktiske opgaver, vil således bidrage til at gøre prøverne mere relevante for elevernes egen læringsproces og for at afprøve deres kompetencer til at tilegne sig og bruge ny viden.

Forslagets indhold

Der igangsættes et udviklingsarbejde, som skal forny prøverne i de gymnasiale uddannelser:

- Det skal analyseres, om der er den rette sammenhæng mellem prøverne og de faglige mål og kerne-stoffet i de enkelte fag.
- Der iværksættes et arbejde med at udvikle skriftlige prøver med øget anvendelse af it. Ud over en digitalisering af prøvebesvarelserne, kan det for eksempel også indebære adgang til internettet under prøverne og øget brug af andre udtryksformer end skrift – for eksempel billeder og lyd.
- Der arbejdes med at udvikle nye virkelighedsnære og anvendelsesorienterede mundtlige og skriftlige prøver, herunder projekt- og produktorienterede prøver. Sigtet er dels at øge elevernes læring under prøverne, dels at prøverne skal svare mere til de opgaver, som eleverne vil komme til at møde i deres fremtidige studieliv eller arbejdsliv.

Igangværende forsøg med nye prøveformer

Digitale skriftlige prøver med adgang til internettet

- Igangværende forsøg på både stx, hhx, htx og hf i en række fag, blandt andet dansk og engelsk.

Mundtlige prøver

- Projekt- og produktorienterede prøver i for eksempel dansk, international økonomi og teknologi.
- Gruppeprøver i for eksempel almen studieforberedelse, spansk og dansk.
- Gruppeprøver med inddragelse af innovation som fagligt mål i samfundsfag og psykologi.
- Inddragelse af nye teksttyper ved prøver i for eksempel latin, græsk og dansk.
- Prøve på baggrund af elevernes samling af producerede materialer fra undervisningen i virksomhedsøkonomi.
- Prøve på baggrund af studieretningsopgaven.
- Internetadgang i forberedelsestiden i for eksempel oldtidskundskab.
- Prøve i kemi, hvor elever i grupper udfører kemiske eksperimenter.

Grundigt tjek af det faglige niveau i de fire gymnasiale uddannelser

Regeringen foreslår et kvalitetstjek af det faglige niveau i gymnasiernes fag, så vi får et grundlag for at vurdere om niveauet er tilstrækkeligt højt – både i forhold til de krav, som møder de unge, når de kommer på en videregående uddannelse og i forhold til niveauet i andre sammenlignelige lande.

Regeringen vil følge op på analyseresultaterne med henblik på at sikre, at kvaliteten af vores gymnasiale uddannelser bliver blandt de bedste i verden.

Baggrund

Der er generelt begrænset viden om det faglige niveau i gymnasiet.

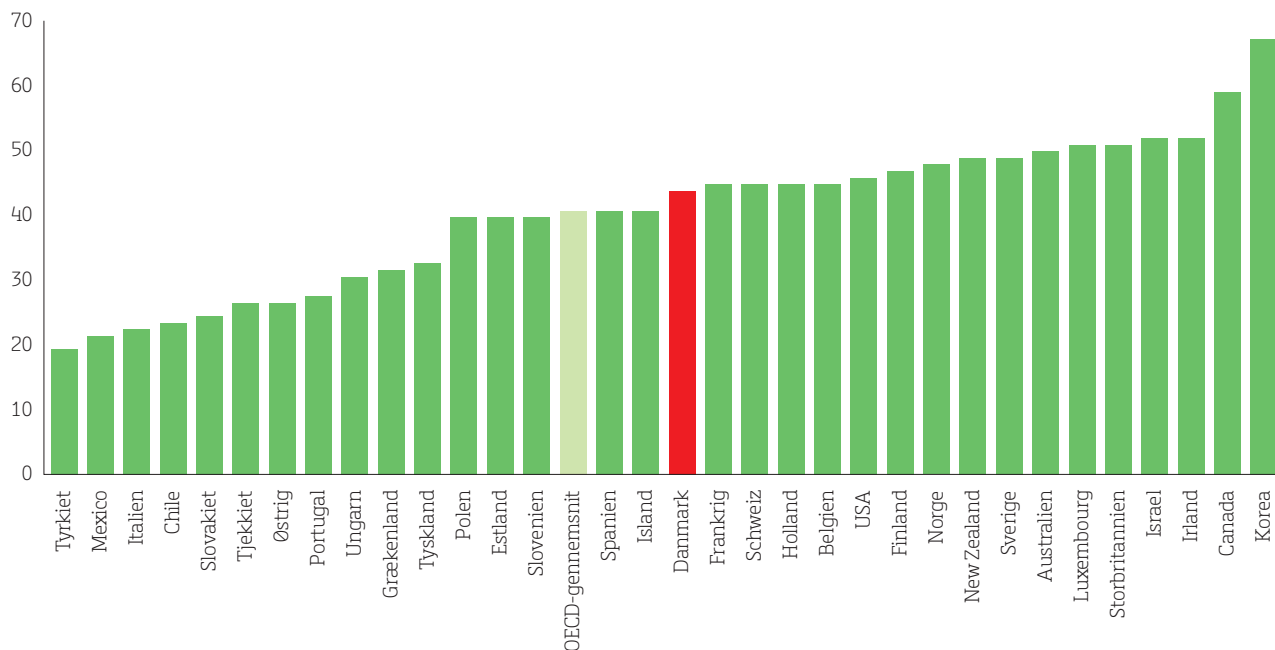
Det stigende optag af eleverne på gymnasierne har generelt øget kravene til at kunne tilrettelægge undervisningen med henblik på elever med forskellige faglige og personlige forudsætninger. Der er i dag ikke valide undersøgelser af, om gymnasierne fuldt ud har været i stand til at leve op til disse krav uden tab af kvalitet.

Samtidigt bliver folk i verden omkring os generelt dygtigere og dygtigere. Viden og kompetencer til at lære udgør vigtige forudsætninger for at klare sig i den stærkere konkurrence på de globale markeder.

Der er ikke i de senere år foretaget samlede evalueringer og vurderinger af det faglige niveau i gymnasierne. Ligeledes er der heller ikke internationalt sammenligningsmuligheder på nuværende tidspunkt.

Andel af voksne i aldergruppen 30-34 år med en videregående uddannelse (2012)

Kilde: Education at a Glance 2014 – © OECD 2014.

Forslagets indhold

Der skal gennemføres en analyse af den faglige kvalitet i gymnasierne. Analysen skal afdække, om eleverne opnår viden og kompetencer, som er forudsætningen for at kunne starte på en videregående uddannelse, og som mindst er på niveau med tilsvarende uddannelser i andre lande.

Analysen skal gennemgå de enkelte fag i gymnasierne og vurdere kvaliteten i de faglige mål og det kernestof, som er fastlagt for de enkelte fag i den nuværende lovgivning, og som faktisk opnås på udvalgte gymnasier.

Det skal i den forbindelse vurderes, om uddannelsernes faglige indhold er det rette – set i lyset af de overordnede mål med uddannelserne. Det gælder både mål og kernestof

i de enkelte fag samt sammensætningen af fag og niveauer.

Herudover skal det i analysen belyses, om – og i givet fald hvordan – der kan gennemføres systematisk og løbende opfølgning med henblik på at følge og sammenligne udviklingen i elevernes faglige progression i de enkelte fag og på tværs af klasser, institutioner mv.

Kvalitetstjekket skal gennemføres med inddragelse af videregående uddannelsesinstitutioner, som aftager de færdige gymnasieelever, og af eksperter i Danmark og fra udlandet.

Resultaterne skal være færdige i foråret 2016.

6. Klare mål for gymnasierne

Fire klare mål

Regeringen foreslår, at der fastlægges klare mål for kvaliteten i de gymnasiale uddannelser, så alle har fokus på kvalitet og arbejder i samme retning. Der er i dag ikke fastsat politiske mål for de gymnasiale uddannelser, og det kan derfor være svært for gymnasierne at vide, hvor de særligt skal udvikle kvaliteten.

Baggrund

En fremsynet og fokuseret kvalitetsudvikling er en forudsætning for at få dygtigere elever i de gymnasiale uddannelser, og for at sikre, at de gymnasiale uddannelser løbende tilpasses nye krav og forhold i det omgivende samfund.

En målrettet indsats på den enkelte skole er nøglen til løbende kvalitetsudvikling. Skolernes styrker og udfordringer er forskellige, og der skal være frihed til lokalt at finde de løsninger, som kan skabe de bedste resultater.

Nationale mål og pejlemærker kan imidlertid sætte en klar fælles retning og et tydeligt ambitionsniveau for arbejdet med kvalitetsudvikling – også på de enkelte skoler.

Regeringen har med de seneste reformer fastsat klare nationale mål for udviklingen af både folkeskolen og erhvervsuddannelserne. Det giver skolerne nogle klare holdepunkter og retninger i forhold til den løbende kvalitetsudvikling, og det skaber et godt grundlag for at vurdere, om udviklingen bevæger sig det rette sted hen.

For gymnasierne findes der ikke i dag nationale mål for kvalitetsudviklingen. Ligeledes eksisterer der ikke i dag et grundlag, som kan give sikker viden om kvaliteten i gymnasierne, for eksempel om fagligheden er faldet eller steget over tid.

Forslagets indhold

Regeringen foreslår fire klare mål for gymnasiernes udvikling – med fokus på uddannelsernes kvalitet og resultater, elevernes trivsel og evnen til at mindske betydningen af sociale baggrund.

Det foreslås endvidere, at der til hvert mål knyttes konkrete og målbare resultatmål, så der kan følges op på udviklingen på såvel nationalt niveau som på den enkelte skole.

Forslag om fire klare mål

1. Gymnasieskolerne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan.
2. En større andel af eleverne skal påbegynde en videregående uddannelse.
3. Trivslen i de gymnasiale uddannelser skal styrkes.
4. Gymnasieskolerne skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til elevernes faglige resultater.

Målene afspejler gymnasiernes overordnede formål om at forberede eleverne til videregående uddannelse, herunder at udvikle elevernes almene dannelse. Målene betoner vigtigheden af, at skolerne i den forbindelse har fokus på at realisere dette for alle elever – uanset deres baggrund – og på en måde, der understøtter deres generelle trivsel og motivation for uddannelse og læring.

Målretning af kvalitetsudviklingen

Regeringen foreslår, at uddannelsesstederne understøttes bedst muligt i at arbejde målrettet med kvalitetsudvikling og dermed realiseringen af de nationale mål. Det statslige kvalitetstilsyn skal målrettes med fokus på udbredelse af god undervisning og praksis.

Baggrund

Klare mål og pejlemærker er en vigtig forudsætning for at sikre fokus og fælles retning i forhold til kvalitetsudviklingen i de gymnasiale uddannelser.

I forhold til at realisere målene er det afgørende, at de enkelte skoler, først og fremmest bestyrelser og ledere, får ejerskab til de enkelte mål. Det er samtidig vigtigt, at de enkelte skoler har de rette redskaber til at understøtte og følge op på udviklingen.

Forslagets indhold

For at understøtte skolernes arbejde med kvalitetsudvikling og sikre, at de nationale mål nås, vil regeringen styrke kravene og støtten til skolernes kvalitetsarbejde. Samtidig målrettes det statslige kvalitetstilsyn.

Skolerne skal som minimum årligt følge op på realiseringen af de nationale mål samt egne mål for den lokale kvalitetsudvikling. Desuden skal det sikres, at bestyrelsens rolle styrkes i forhold til den enkelte institutions arbejde med kvalitetsudvikling.

Samtidig videreføres projektet "Skoleudvikling i Praksis" i 2015-2017 for blandt andet at understøtte skolernes arbejde med og samarbejde om selvevaluering og udvikling og styrkelse af det lokale kvalitetsarbejde. Endvidere vil skolerne i en indfasningsperiode kunne trække på de læringskonsulenter, som understøtter kvalitetsudviklingen på skolerne.

Herudover gennemføres en målretning og videreudvikling af kvalitetsovervågningen og det statslige tilsyn med skolerne.

7. Fremtidssikring af hf

Regeringen foreslår, at der nedsættes et udvalg, som skal udarbejde et forslag til en fremtidssikring af hf-uddannelsen. Den nye hf-uddannelse skal blandt andet styrke kursisternes motivation, så færre falder fra uddannelsen undervejs, og så flere efterfølgende læser videre. Samtidig skal kursisterne have et fagligt bedre udgangspunkt for videreuddannelse end i dag – for eksempel gennem flere adgangsgivende fag og en mere struktureret og differentieret undervisning.

Hf-uddannelsen skal fortsat være en meget anvendelsesorienteret gymnasial uddannelse, som er god til at løfte en meget sammensat kursistgruppe.

Baggrund

Hf blev oprettet i 1967 og fungerede oprindeligt som et uddannelsesstilbud til især voksne. I dag er hf et populært tilbud til både unge og voksne. Kursistgruppen på hf er meget sammensat og tæller både unge, der ikke trives i eller kan gennemføre en treårig gymnasial uddannelse, og voksne, der har været i gang på andre uddannelser eller eventuelt tager en gymnasial uddannelse som led i uddannelsespålæg mv. Hf bruges samtidig som en hurtigere vej til en gymnasial eksamen for unge og voksne, som er afklaret i forhold til deres videre uddannelse, og som derfor gerne vil hurtigt videre.

Der vil også fremover være behov for et stærkt gymnasialt uddannelsesstilbud til disse grupper.

Der er ikke i dag klare snit mellem hf og de øvrige gymnasiale uddannelser. Samtidig står hf i dag med en række udfordringer, som der er behov for at adressere. Blandt andet betyder den meget sammensatte kursistgruppe på hf, at det kan være vanskeligt at tilrettelægge undervisningen på en måde, der både rummer og udfordrer alle elever. Hf er således også præget af højere frafald, lavere motivation og lavere eksamenskarakterer end de øvrige gymnasiale uddannelser. Ligeledes er overgangen til videregående uddannelser mindre.

Forslagets indhold

Indførelsen af adgangskrav til de gymnasiale uddannelser vil også omfatte hf.

Det samme gælder den forøgede tid mellem lærer og elever. Rammerne på hf skal således forbedres med mere undervisningstid, løbende feedback til eleverne gennem individuelle samtaler samt en mere interaktiv skriftlig opgaveløsning med løbende vejledning fra læreren. Institutionerne kan for eksempel anvende noget af den ekstra undervisningstid til en særlig indsats rettet mod fagligt stærke kursister.

Det skal imidlertid være mere klart, hvilke kompetencer hf-uddannelsen skal give, og uddannelsens målgruppe skal være mere klart defineret.

Hf-uddannelsen skal fortsat være faglig og aldersmæssig bred. Uddannelsen skal således både rumme kursister, der ikke trives eller ikke kan gennemføre uddannelsen på stx, hhx og htx, og fagligt stærke og målrettede unge og voksne, der er afklaret i forhold til det fremtidige valg af studiee – og derfor ønsker en kortere vej igennem en gymnasial uddannelse.

Regeringen ønsker at skærpe hf-uddannelsens rolle i uddannelsessystemet som den gymnasiale uddannelse, der har størst vægt på anvendelsesorienteringen, og som er god til at løfte en meget sammensat kursistgruppe.

Regeringen vil derfor nedsætte et hurtigt arbejdende udvalg, som skal komme med forslag til en fremtidssikring af hf.

Målet med arbejdet er at styrke hf-kursisternes motivation og faglighed og dermed understøtte, at kursisterne sikres en mere klar og direkte vej gennem uddannelsessystemet.

Udvalget vil blandt andet få til opgave at overveje mulighederne for:

- Justeret struktur med mulighed for spor mod akademisk bachelor, erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.

- Justering af obligatoriske fag og niveauer.
- Standpunktskarakterer og prøveudtræk.
- Etablering af henholdsvis ungdoms- og voksenuddannelsesmiljøer.
- Mulighed for vinteroptag.

De centrale interessenter på hf-området vil blive inddraget i arbejdet.

Ambitionen er, at hf kan ændres i takt med, at initiativerne på de øvrige gymnasiale uddannelser træder i kraft. Udvalget vil derfor blive nedsat hurtigst muligt med henblik på, at der kan udarbejdes konkrete forslag i foråret 2015.

Appendiks

Oversigt over den fremtidige opbygning af det almene gymnasium/stx

Grundforløb – alle elever (varighed et halvt år)

Obligatoriske fag: dansk, matematik, et eller to naturvidenskabelige fag, kunstnerisk fag, samfundsfag, samt evt. engelsk, 2. fremmedsprog, historie og idræt. Start på undervisning i ønskede studieretningsfag samt introduktion til alternative studieretningsfag. Desuden flerfaglige forløb: almen sprogforståelse, naturvidenskabeligt grundforløb og almen studieforberedelse.

Obligatoriske fag – alle studieretninger – alle elever

Dansk A, historie A, engelsk B, 2. fremmedsprog B eller A, religion C, oldtidkundskab C, samfundsfag C, idræt C, fysik C samt et kunstnerisk fag C, matematik B (dog undtagelser), naturvidenskabeligt fag B (dog undtagelser), kemi C og naturvidenskabeligt fag C (skolen vælger mellem biologi eller naturgeografi)

Studieretninger – vælges efter grundforløbet

Naturvidenskabelige studieretninger	Samfundsvidenskabelige studieretninger	Sproglige studieretninger	Kunstneriske studieretninger
1. Matematik A Fysik på mindst B-niveau Kemi på mindst B-niveau	Samfundsfag A Matematik A samt et tredje relevant fag	Mindst tre fremmedsprog, hvoraf mindst to er på A-niveau	Musik A Matematik A samt et tredje relevant fag
2. Matematik A Biologi A Fysik på mindst B-niveau	Samfundsfag A Engelsk A / Tysk fortsætter A / Fransk fortsætter A Matematik på mindst B-niveau	Latin A Græsk A Engelsk B/A 2. fremmedsprog B/A	Musik A Engelsk A / Tysk fortsætter A / Fransk fortsætter A samt et tredje relevant fag
3. Matematik A Biologi A Kemi på mindst B-niveau	Matematik A Engelsk A / Tysk fortsætter A / Fransk fortsætter A Samfundsfag B	Engelsk A Fortsættersprog A samt et tredje relevant fag på mindst B-niveau	
4. Matematik A Biologi A samt et tredje relevant fag			

Valgfag – hver elev har mindst to frie valg inden for de valgfag, som den enkelte skole udbyder

For eksempel psykologi, filosofi, mediefag, erhvervsøkonomi, obligatoriske fag på højere niveauer (for eksempel kemi B, idræt B eller religion B).

Oversigt over den fremtidige opbygning af handelsgymnasiet/hhx

Grundforløb – alle elever (varighed et halvt år)

Obligatoriske fag: dansk, engelsk, matematik, eventuelt 2. fremmedsprog. Start på undervisning i ønskede studieretningsfag samt introduktion til alternative studieretningsfag. Desuden flerfaglige forløb inden for rammerne af studieområdet. Der skal indgå en innovations- og iværksætterorienteret dimension i et eller flere af studieområdets temaer.

Obligatoriske fag – alle studieretninger – alle elever

Dansk A, engelsk A, 2. fremmedsprog B eller A, samtidshistorie B, matematik B (dog undtagelser), afsætning B, international økonomi B, virksomhedsøkonomi B, erhvervsret C, samfundsfag C.

Studieretninger – vælges efter grundforløbet

Internationalt orienterede studieretninger	Markeds- og økonomisk orienterede studieretninger
1. International økonomi A eller afsætning A Fremmedsprog A/B Et tredje relevant fag på mindst C/B (afhængig af niveau i øvrige fag)	Virksomhedsøkonomi A eller international økonomi A eller afsætning A Matematik A/B Et tredje relevant fag på mindst C/B (afhængig af niveau i øvrige fag)
2. Fremmedsprog A Fremmedsprog A/B Et tredje relevant fag på mindst C/B (afhængig af niveau i øvrige fag)	To af fagene virksomhedsøkonomi A, international økonomi A, afsætning A Et tredje relevant fag

Valgfag – hver elev har mindst et frit valg inden for de valgfag, som den enkelte skole udbyder

For eksempel innovation, organisation, finansiering, kulturforståelse, markeds kommunikation, psykologi eller obligatoriske fag på højere niveauer.

Oversigt over den fremtidige opbygning af det tekniske gymnasium/htx

Grundforløb – alle elever (varighed et halvt år)

Obligatoriske fag: dansk, engelsk og matematik. Start på undervisning i ønskede studieretningsfag samt introduktion til alternative studieretningsfag. Desuden flerfaglige forløb inden for rammerne af studieområdet. Der skal blandt andet indgå en innovations- og iværksætterorienteret dimension i et eller flere af studieområdets temaer.

Obligatoriske fag – alle studieretninger – alle elever

Dansk A, teknik A, engelsk B, fysik B, kemi B, matematik B, teknologi B, biologi C, kommunikation og it C, samfundsfag C, teknologihistorie C.

Studieretninger – vælges efter grundforløbet

Naturvidenskabelige studieretninger	Teknologiske studieretninger	Kommunikationstekniske studieretninger
1. Matematik A Fysik A eller kemi A eller bioteknologi A Et tredje relevant fag	Teknologi A Matematik A Et tredje relevant fag	Kommunikation og it A Matematik A Et tredje relevant fag
2. Matematik A Biologi B eller informationsteknologi B Et tredje relevant fag på mindst B	Teknologi A Idéhistorie B eller samfundsfag B Et tredje relevant fag på mindst B	Kommunikation og it A Idéhistorie B eller samfundsfag B Et tredje relevant fag på mindst B
3. Kemi A Biologi B Et tredje relevant fag på mindst B		

Valgfag – hver elev har mindst et frit valg inden for de valgfag, som den enkelte skole udbyder

For eksempel innovation, organisation, finansiering, kulturforståelse, markedskommunikation, psykologi eller obligatoriske fag på højere niveauer.

Gymnasier til fremtiden

Parat til at læse videre

2014/2015:06

Henvendelse om udgivelsen kan i øvrigt ske til

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf.: 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk

ISBN

978-87-93214-38-5

Design, omslag

e-Types & e-Types Daily

Design, indhold

BGRAPHIC

Foto

Das Büro, Ulrik Jantzen

Tryk

Rosendahls Schultz Grafisk a/s

Web

Publikationen kan hentes på
www.uvm.dk

